

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 2 D 50 p, večji inserati petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadoštno frankovano.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1.50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	...	120—	120—	180—
3	...	60—	60—	90—
1	...	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici,
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Več ljubezni do javnega dela!

V včerajšnjem uvodniku smo se v splošnih izrazih brez navajanja konkretnih dejstev dotaknili nekaterih vprašanj, ki zagrenjujejo naše politično življenje. Poudarjali smo nevarnost, ki preti našemu političnemu napredku od strani demagogije ter strankarsko izrabljene javne kritike. Postavili smo se na stališče, da je v teh stvareh sicer potrebna doslednost, a vendar tudi zmisel za dosegljivo realnost in za kompromisne solucije nespornih razrednih in drugih kulturnih interesov.

Naše nevolje pa izhajajo še iz drugega vira. Ta drugi vir predstavlja tista splošna apatičnost in ravnodušnost, ki se je polastila v povojnem času velikega dela naše inteligence in našega naroda in ki je zakrivila, da so zgodovinsko važna upravna in zakonodajna dela, namenjena konsolidaciji nove države in skupnemu življenju Srbov, Hrvatov in Slovencev, ostala na ramenih nekoličnih naših starejših politikov in državnikov. Ta apatičnost je velika škodila zlasti na zakonodajnem polju, kjer so zakonodajci izgubili stike z našimi pravnimi in znanstvenimi interesi in krogi iz enostavnega razloga, ker se ti pravni in znanstveni niso zanimali za aktualna vprašanja mladega državnega življenja ter zapuščali politično-pravno areno in se umikali javnemu boju. V državah z naprednejšo kulturo in z večjo domovinsko ljubeznijo se po edini zakonski projekti najprvo obravnavajo z vso obširnostjo v strokovnem in javnem časopisju, nato prehajajo v resolucije poedinih strank in končno v kompromisne stilizacije ministrskih programov. Pri nas pa so se morali taki predlogi vsled pritiska dejanskih razmer vzakoničiti takorekoč brez vsake javne debate. Velik del hrvatskega naroda se je postavil na absolutno pasivno stališče. Njegovo časopisje po večini ni niti beležilo zakonsko delo, ki se je izvrševalo v beogradski narodni skupščini in ki je v marsikateri točki zadevalo bistvene interese hrvatskih pokrajin. Tudi Slovenci se ne moremo pohvaliti, da smo doslej s svojo visoko kulturno stopnjo in s svojimi znanstvenimi silami prevzeto služili mladi državi, njenemu zakonodajnemu delu in njeni vsestranski kulturni in gospodarski konsolidaciji.

Vsled ravnodušnosti do javnega dela je prišlo do tega, da se marsikaj ni vzakoničilo s tako povolnostjo in točnostjo, kakor bi bilo sicer želeli v napredni in kulturni državi. Pomisliti moramo, da so bile pravne prilike v naši državi sila zamožane, da so se morali ujediniti

mnogolični pravni sistemi ter uporabiti na čisto novih in doslej še nepreizkušenih področjih povojnega življenja.

Med take pogrške zakonodajnega dela smatramo n. pr. tudi nevarnost, ki preti z likvidacijo pokrajinskih oblastev. V Splitu so se prosvetne ustanove s celokupno prosvetno upravo podredile politični oblasti. S tem je v nevarnosti bitno vprašanje našega kulturnega razvoja. Moderno zamišljena politična uprava in tudi policija vršita brez dvoma zelo pomembno funkcijo v sodobni državi. Ravnotako pa je jasno, da imajo prosvetna vprašanja svojevrsten značaj, ki zahtevajo avtonomno upravo in samostojno, strokovno smer. Kdor pozna vzgojno, prosvetna in šolska vprašanja našega časa, ve, da jih lahko upravljajo in rešujejo samo strokovne osebe, pedagogi in izkušeni šolniki. Poleg politične oblasti se mora ustanoviti še posebna prosvetna oblast s prosvetnim odborom in direktorjem na čelu. To vprašanje bi se bilo lahko rešilo, da smo pravočasno opozorili zakonodavca in politika na to razliko, ki obstoja med politično upravo in vprašanjem srčne in kulturne vzgoje poedinega naroda. S

pravočasnim opozorilom, s primerno časopisno in znanstveno razpravo bi bili preprečili incident pri likvidaciji splitske pokrajinske uprave in bi že danes lahko razpolagali z velevažno institucijo samostojnih prosvetnih odborov.

Po pravici je torej že dni tožil pravni strokovnjak, da posvečamo našim pravnim problemom premalo zanimanja. Dočim se s slepo in negativno kritično strastjo zaganjamo v poedine naše zakonodajne in državne dogodke. Ta pravnik poziva mladino, da stopi na plan, da se poglubi v naša vprašanja in da jih rešuje s temeljitim znanstvenim poudarkom. Temu pozivu pristavljamo, da je jugoslovenskemu narodu nasploh potrebna ljubezen do domovine, ki je, kakor prica zgodovina vseh narodov, začetek in konec samostalnosti, nacionalnega napredka in vsakega notranje-kulturnega izpopolnjevanja.

Jugoslavija bojuje na destruktivnosti, na ravnodušnosti, jugoslovenom manjka enotna in životvorna domovinska ljubezen!

Zatorej več borbenosti, več ljubezni do javnega dela!

Pred glavnim političnim udarcem.

Priprave obeh blokov za ponedeljkovo sejo. — Kolebanje Nemcev. — Definitivni pristop džemijeta k vladni večini.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Nacionalni in opozicijski blok se marljivo in skrbno pripravljata za ponedeljkovo sejo. Na sejah v ponedeljek in torek je pričakovati, da pride med obema frontama do glavnega političnega spopada. Radikali in samostojni demokrati mirno in hladnokrvno pričakujejo nadaljnjih političnih dogodkov, ker so v trdni samozvesti, da razpolagajo z nadmočjo nad blokom in da je njih številčno razmerje v narodni skupščini tak, da bodo mogli izvršiti svojo nalogo, ki jim je poverjena pri prevzemu poslovne vlade. V opozicijskih vrstah je opažati večjo nervoznost, ker blok izgublja na terenu ter je opažati, da se od bloka odstraňuje gotove skupine, na katere je računal Ljuba Davidović.

Kljub vsem mahinacijam in negacijam od strani bloka je sedaj pozitivno gotovo, da se džemijet v parlamentu ne priključi Davidoviću. Res je, vsi parlamentarni in vladini krogi so posvečali največjo pozornost zborovanju džemijeta v Skoplju. Opozicijski so skušali prve vesti, ki so dosele iz Skoplja, da je večina džemijeta za sodelovanje z vlado, bagatelizirali in zanikali, sedaj pa je pozitivno znano, da je zmaga struja posl. Dženanije proti Ferad be-

gu, ki je bil za opozicijski blok. Prvi čas res niso verovali opozicijski, da bodo izgubili iz bloka džemijet.

Pozicije bloka v skupščini so dalje znatno oslabele včeraj razširjene vesti o dejstvu, da so začeli Nemci kolebati in da se skušajo »priorijentirati«. Poročilo o taktiki džemijeta napram vladi je tudi na Nemce delovalo in na včerajšnjem zborovanju nemškega parlamentarnega kluba je bilo zelo obširno razmotrivano vprašanje nadaljne taktike. Nemci žele, da bi vlada nekoliko ublažila svojo politiko napram njim in bi bili na to pripravljeni, da se priključijo vladni večini.

Zanimive so dalje različne kombinacije in vesti, ki so se razširile po odhodu dr. Korošca v Solun. V resnici je dr. Korošec v četrtke zvečer odpotoval v smeri proti Skoplju in dalje v Solun. Cilji njegovega potovanja niso znani. V političnih krogih prevladuje mnenje, da vrši dr. Korošec važno mislo. Nekateri pravijo, da se je hotel na ta način odtegniti glasovanju na ponedeljkovi seji narodne skupščine in da se sploh več klerikalcev absentira.

Nekateri listi zatrjujejo, da je prevzel dr. Korošec v imenu vlade posebn mislo, da stopi v stike z zastopniki

katoliških albanskih plemen, da žuje njih želje. Dr. Korošec celo potuje v Atene, kakor to javlja danes »Politika«, na drugi strani pa pravi Cievričev »Dnevnik«, da potuje dr. Korošec v Solun po posebnem nalogu iz Zagreba in

Svečana otvoritev italijanskega parlamenta.

Vsebina prestolnega govora. — Sijaj in blesk. — Preprič za zunanje formalnosti.

— Rim, 24. maja. (Izv.) Danes ob 11. dopoldne je bila svečana, skoraj pompozna otvoritev italijanskega parlamenta. S prestolnim govorom je otvoril kralj v prisotnosti kraljice, vseh članov dvora, dvorjanikov in visokih dostojanstvenikov zasedanje parlamenta.

Do danes jutraj je prispelo v Rim 450 poslancev. Vsi so zaprosili pri skupščinski kvesturi za vstopnice k otvoritveni seji. Med poslanci se je vnel velik preprič, v kakšni obleki imajo priti na sejo. Poslance je posebno zebalo poročilo oficijozne »Stefanie«, ki je javljala, da morajo priti poslanci v fraku in bellem telovniku, dočim je kvestura objavila, da to določilo velja samo za udeležnike sej na tribunah, dočim je predpisan za poslance frak s črnim telovnikom. Dalje je mnogo skrbi delalo raznim odlikovancem vprašanje, kako naj nosijo svoja odlikovanja, ali naj senatorji in poslanci pripro velika ali mala znamenja odlikovanj. Skupščinska kvestura je končno odločila, da imajo odlikovani senatorji in poslanci nositi male znake.

Za podpredsednike bodo izvoljeni poslanci Giunta, Grandi in Gasparotto. Za predsednika proračunskega odseka, kateremu posvečajo italijanski parlamentarji in finančniki največjo važnost, bo izvoljen posl. Salandra.

V Rim došli poslanci niso mogli dobiti po hotelih stanovanj, ker v Rimu mrgoli vse polno tujcev in romarjev.

Z današnjim dnevom pričanja nova perijoda italijanske konsolidacijske politike. Prestolni govor naglašja, da mora vladati v deželj pet let notranji red in pet let čas marljivega dela.

Danes dopoldne je vladalo po vseh ulicah v Rimu najživahnije vrvenje. Povsod je bilo praznično razpoloženje in Rim je okrašen z vihrajočimi zastavami. Vsa rimska posadka je v paradi in tvorj velikanski špalir od Kvirinala do parlamenta. Infanterija, artiljerija, grenadirji in fašistovska milica se vrste v dolgih vrstah.

Ob 10.30 dopoldne se je dvor v osmih gala vozovih odpeljal z najsijajnejšim spremstvom v parlament. Dvor je spremljalo 30 karabmierskih konjenikov v gala uniformi. Na čelu in zadaj

Ljubljane, da vidi na lastne oči, kako je urejena naša pristaniška cona v Solunu. Nekateri parlamentarni krogi trdijo, da so bili za dr. Korošev odhod merodajni razlogi, kako bi mogli klerikalci še nadalje ohraniti zveze z radikali.

je jahala kraljeva garda. Ob kraljevi strani je jahal general Cei s svojim štabom. Pred spremstvom je godba kraljeve garde korakala, igrajoč italijansko državno himno. Povsod se je zbirala velikanska množica rimskega prebivalstva in veliko število tujcev. Pogled na špalir ljudstva je bil očarujoč.

Italijanska vlada je ukrenila vse, da je ves svet takoj ob 11. prejel poročilo o otvoritvi parlamenta in vsebino prestolnega govora. Telefon in radioaparati so z največjo napetostjo delovali.

— Rim, 24. maja. (Izv.) Današnji jutranji listi objavljajo eksceprt prestolnega govora, ki ga je danes prečital v parlamentu kralj Viktor Emanuel III. Prestolni govor je velevažen politični dokument. Govor kratko navaja vladni program. Med drugim naglašja:

Ljubezen do velike in veličastne Italije, miroljubnost Italije. Uvodoma omenja govor praznik 24. maja, t. j. dan, ko je Italija napovedala Avstriji vojno, in danes naj italijanski narod ima priliko videti ter občudovati veliko zmago, ki je povečala slavo in sijaj domovine. Prestolni govor na to navaja glavne programatične smernice vladnega dela!

Nova zakonodajna doba mora zavaruati zemlji pet let plodonskega dela in notranjega mira. Vlada bo pospeševala tesno sodelovanje s parlamentom. Mussolini ostane zvest načelu, da mora zbornica delovati, mora se pa tudi parlament moralno dvigniti. Opozicijske stranke morajo voditi svojo politiko na temelju ustave in priznati nepobitno dejstvo zmage fašistovskega režima. Vlada pozivlja vse stranke in vse sloje naroda, da delujejo v blagor Italije.

V drugem delu obravnava prestolni govor zunanje politične probleme. — Govor povdarja potrebo upostavitve enotne fronte zaveznikov, da se more rešiti reparacijsko vprašanje, ki je obenem evropski problem. Italija iskreno želi pošten in časten mir, mir obnove, mir, ki bo nudil vsem narodom priliko, da se izcelijo po vojni prizadejane rane.

V tretjem delu obravnava prestolni govor gospodarski in finančni polo-

Aleksij Tolstoj.

50

Polet na Mars.

Los je samo skomiznil z ramo. Ladje so se bližale in spuščale. Iz temnih ulic se jim je dvignila nasprotni ognjena obla, za njo druga in tretja. To so bili strelji, ki so jih pošiljali kot okrogle strele uporniški stroji. Dolge vrste krilatih čolnov so krožile nad trgov in plule nad ulicami, nad strehami, vsaka v svojo stran. Neprestani plamenčki streljav so obsevali njihove krove. En čoln se je prevrnil ter je med padcem obtičal s polomljenimi krili med strehami. Drugi so se spuščali na oglih trga, izkrcavali so vojake v srebrnkastih suknjičih. Vojaki so hiteli po ulicah. Pričela se je streljati iz oken in izza vogalov. Letelo je kamenje. Ladij je priletavalo čedalje več, neprestano so drsele rdečkaste sence po trgu.

Los je zagledal — blizu, na izbočeni hišni terasi se je dvignila plečata postava Gusjeva. Pet do šest ladij se je takoj obrnilo proti njemu. On je dvignil nad glavo ogromni kamen ter ga zalucal v najbližji čoln. Takoj so ga pokrila blesteča krila od vseh strani.

Tedaj je Los planil tja čez trg. — letel je skoraj kakor v sanjah. Nad njim so zakrožile ladje, zabrneli so vijaki in med treskom so se zaleske-

tali čolni. Stisnil je zobe, njegove oči so prodirale povsod in pazljivo sledile za vsako malenkostjo.

V par skokih je Los prekorčal trg in znova zagledal na terasi ognjene hiše — Gusjeva. Bil je oblepljen z Marsovc, ki so ležli od vseh strani nanj, — vrtil se je pod to živo kopico kakor medved, razmetaval jo je in tolkel s komolci. Odtrgal je enega od grla, vrget ga je v zrak, odšel po terasi in vlek v se. In je padel.

Los je zakričal na ves glas. Oprijemal se je hišnih pomolov in zlezal na teraso. Iz kopice cvilečih teles se je znova pojavila debela Gusjeva glava z razbitimi ušmi. Nekaj vojakov je zgrabilo Losa. S studom jih je sunil od sebe, planil je k mrmrajoči gruči ter začel razmetavati vojake, — leteli so čez ograjo kakor ščeneta. Terasa se je izpraznila. Gusjev je skušal vstati, — v glavi se mu je vrtele. Los ga je vzel v naročje, — ni bil težji od enoletnega deteta — skočil je skozi odprta vrata ter položil Gusjeva na preprogo v nizki, od požara razsvetljeni sobi.

Gusjev je hropel. Los se je vrnil k vratom. Mimo terase so plule ladje s prežečimi, ostronosnimi obrazi. Treba je bilo pričakovati napada.

Mstislav Sergejevič, — je zaklical Gusjev, ki je zdaj sedel, oprijemal svojo glavo in pljuval kri, — vse naše ljudi so pobili... Mstislav Sergejevič, kaj pa je to? Kako so planili na nas, kako so nam valili in začeli kositi... Nekateri so pobili, drugi

so se poskrili... Samo jaz sem ostal... Ah, škoda! Vstal je, kakor omamljen se je opotekal po sobi in obstal pred bronastim kipom, predstavljajočim menda nekega znamenitega Marsovca. — No, le počakaj! — Zgrabil ga je in planil k vratom.

— Aleksej Ivanovič, čemu?

— Ne morem več. Pusti me!

Pojavil se je na terasi. Izza kril mimo ploveče ladje so se zasvetili strelji. Nató se je razlegel udarec, tresk.

— Aha — je zakričal Gusjev. Los ga je potegnil v sobo in zaloputnil vrata.

— Aleksej Ivanovič, pomislite — uničeni smo, vse je končano... Treba je rešiti Aelito!

— Čemu vendar silite vame s svojo babo?

Hitro je sedel, zgrabil se je za glavo, zasopihal je in zatepal z nogo ter spregovoril, kakor da se vse trga v njem:

— No, pa naj potegnejo kožo z mene! Vse na svetu je nepravilno. Nepravilno je ta planet, proklet bodi! »Reši, pravijo, reši nas...« Oprijemajo se... »Radi bi, pravijo, vsaj še nekoliko živeli.«

Še živi! Kaj pa morem jaz!... Evo — svojo kri sem preli... Zatajili so me!... Mstislav Sergejevič, saj vendar misem pasja glava, — ne morem tega gledati... Z zobmi raztrgam mučitelje...

Znova je zasopel in stopil k vratom. Los ga je prijel za ramo, stresel ga je ter mu pogledal strogo v oči;

— To, kar se je zgodilo, je — grozno in neverjetno. Pojdiva. Morda se pa le prerineva domov, na zemljo.

Gusjev je pomazal obraz s krvjo in blatom:

— Pojdiva!

Stopila sta iz sobe na trg, ki je visel v podoči obroča nad širokim rovom. Vijugaste stopnice se spuščale v obliki špirale navzdol proti notranjemu koncu rova. Motni odsev požara je prodiral skozi stekleno streho v to vratolomno globino.

Los in Gusjev sta se začela spuščati po ozkih stopnicah — tam spodaj je bilo tiho. Toda zgoraj so vedno glasneje pokali strelji in škripale ladje, ki so zadevale z dnom ob streho. Bržkone se je začel napad na zadnje pribežališče Sinov Neba.

Los in Gusjev sta bežala po neskončnih vijugah. Svečloba je ugašala. In glej, opazila sta spodaj majhno postavo. Počasi je lezla nasproti. Ustavila se je in zakričala s tihim glasom:

— Takoj bodo tu! Požurita se! Spodaj je — vtiho v labirint.

To je bil Gor, ranjen v glavo. Oblizal si je ustne, rekoč:

— Pojdita skozi velike predore. Držite se značkov na stenah. Z Bogom. Če se vrnete na zemljo, — pripovedujta tam o nas. Morda bosta na zemlji srečna. Nas pa čakajo — ledene puščine, smrt, tuga... Ah, zamudili smo svoj čas... Treba je bilo divje, hlastno in usmiljeno ljubiti življenje.

ne obrambe. Končno govor kratko skicira program oboroževanja Italije na suhem, na morju in v zraku in sprejem italijanske mlinice v stalno vojsko. Za Italije v zvezi s vprašanjem narod-

Sestanek Male antante. Pašić in Bratianu prideta v Prago.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Ker odpotuje zunanji minister dr. Beneš v prvi polovici meseca julija v Ameriko, je zunanje ministrstvo na iniciativno češkoslovaške vlade za to, da se prihodnji peripodni sestanek držav Male antante vrši v prvi polovici meseca junija, in to okoli 15. Datum sestanka sicer še ni določen. Na konferenci, ki bo trajala 2 do 3 dni, bodo ministri Male antante razpravljali splošni mednarodni položaj, predvsem pa odnose Male antante napram Rusiji, kakor je to bilo dogovorjeno na januarski beogradski konferenci. Na dnevni red pride tudi vprašanje odnosov med Rusijo in Romunsko oziroma besarabski problem. Razpravljalo se bo dalje razmerje Italije odnošeno Francije napram Mali antanti.

Kakor je bilo javljeno, se sestanka v Prago udeležijo osebno romunski ministri predsednik Bratianu. Poleg našega zunanjega ministra dr. Niščića pride v Prago tudi ministrski predsednik Nikola Pašić. Po končanem sestanku odpotuje Nikola Pašić v Marinske Lazne na daljši odmor.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Iz krogov zunanje ministrstva prihaja zahteva, da rok sestanka Male antante v Pragi še ni definitivno določen. O določitvi roka se vrše sedaj medsebojni nasgovori med Beogradom, Prago in Bukarešto. Konferenca bo vsakakor pred 10. julijem.

Intervencija zunanjega ministra za koroške Slovence.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Na podlagi pozitivnih poročil o zadržanju koroških Slovencev od strani avstrijske oblasti je začelo ministrstvo zunanjih zadev posebej položaja koroških Slovencev posebno pozornost. Dogodki zadnjih dni na Koroškem in osebno napad na naš konzulat, o katerih je zunanje ministrstvo izvedelo šele sedaj in kateri so krili naš državni ugled oziroma našo suvereniteto, je zunanji minister poslal našega celovškega konzula Protica, da takoj pride v Beograd ter prinese s seboj vse potrebne podatke o teh napadih. Zunanje ministrstvo zahteva tudi podatke, kako nastopajo avstrijske oblasti proti Slovincem na Koroškem. Po iscrpnem poročilu konzula bo zunanji minister o tem referiral ministrskemu svetu, ki bo končno odločil, kakšno represalijo se imajo ukretni v zvezi s slovenske manjšine na Koroškem. Zunanji minister namerava vložiti oster protest pri avstrijski vladi na Dunaju oziroma napraviti energično demarš. Naša država predloži stvar eventualno v odločitev Društva narodov.

Poset italijanske kraljevske dvojice v Londonu.

— Rim, 24. maja. (Izv.) Danes zvečer ob 21.45 odpotuje s posebnim dvoranskim vlakom italijanska kraljevska dvojica s prestolonaslednikom Umbertojem in kraljico Matildo v London, kamor dopne 26. t. m. okoli 3. popoldne. Z njima potuje mnogoštevilno spremstvo dvorjanikov in generalov. Kralj in kraljica ostaneta v Londonu gosta angleškega kralja do 29. t. m. zvečer. Iz francoskega pristanišča Calais se italijanska kraljevska dvojica prepelje na posebnem parniku »Maid of Orleans« v spremstvu angleškega vojnega brodograditelja iz 12 torpednih rušilcev oziroma križark in 6 hidroplanov. V angleškem pristanišču Dover sprejme došle goste princ Waleski v navzočnosti italijanskega poslanika markiza della Torre. Na pot v London spremljajo kraljevo dvojico ministri kraljeve hiše senator Matfoli Pasqualini, prvi kraljev pobočnik general Cittadini, prestolonaslednikov guverner admiral Bonaldi in drugi dvorjani, toda noben državnik.

Italijanska trgovinska politika in Reka.

— Rim, 24. maja. (Izv.) Na včerajšnji sedaj je ministrski svet pod predsedstvom Mussolinija in v navzočnosti vseh ministrov, razen ministra kolonij Federzonija, razpravljal in sklepal o preureditvi trgovskega prometa in položaja na Reki ter o razširjenju določil italijanske carinskega zakona oziroma carinske tarife na reko osenlje. Prometni minister Ciano je predložil ministrskemu svetu načrt o reformi uprave državnih železnic. Predsednik upravnega sveta železnic je prometni minister, kateremu so določeni kot pomočniki upravni svetniki in pa glavni savnatori. Ministrski svet je dalje snil plani tarife za 50 odstotkov za pre-

voz vin iz Sicilije in Kalabrije v druge kraje. To snižanje je veljavno do 31. decembra. Čudno je, da se enaka ugodnost ni dala tudi Julijski Krajini, kjer je še vedno velika zaloga vin. Dovoljen je kredit 45.000 milijonov za razna dela v področju tržiske in beneške železniške direkcije.

Ustanovitev meščanskega bloka v Nemčiji.

Poziv kneza Bülowa v Berlin.

— Berlin, 24. maja. (Izv.) Iz Rima javljajo, da tamošnji novinarski krogi s sigurnostjo zatrjujejo, da je dobil knez Bülow povabilo od državnega predsednika Eberta, naj nemudoma pride v Berlin. Knez Bülow je ukrenil vse potrebno za odhod iz Rima.

— Berlin, 24. maja. (Izv.) Po dosedanjih rezultatih pogajanj med strankami sredine in nemškimi nacionalisti je računati, da pride do sestave velikega parlamentarnega meščanskega bloka. Včerašnja posvetovanja so bila v tem oziru uspešna. Socijalni demokratje napovedujejo, da bodo vodili proti vladi velikega meščanskega bloka najostrejšo opozicijo.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

— Dunaj, 24. maja. (Izv.) Prihodnji mesec se prično na Dunaju trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo. Sklene se definitivna trgovinska pogodba.

Politične vesti.

— »Nov duh iz Francije« je zavohal »Slovenec«, ki pozdravlja predstoječi padec Poincaréjeve vlade in seveda ne pozabi pripomniti, da bi se morala menda iz solidarnosti tudi Pašić-Pribičevićeva vlada umakniti klerikalnim tigrom. »Slovenec« ima gotovo hudo nahoč, da ni zavohal nekaj drugega, kar je zelo slabo vplivalo na rimskega papeža, ki je po izidu francoskih volitev nenadoma zbolel. Briand in Herriot sta dva stebra nove francoske vlade, ki bo, če pride na krmilo, temeljito izkoreninila iz francoskega političnega življenja klerikalni duh. Briand je iniciator zakona o ločitvi cerkve od države, Herriot pa celo zahteva, naj Francija odpokliče svojega poslanca v Vatikanu. Oba kandidata na predsedstvo nove francoske vlade sta torej velika sovražnika klerikalizma. Papež Pij XI. pozna »nov duh iz Francije« nekoliko drugače, kakor nahodni »Slovenec«.

— Češki zgodovinar o ruskem monarhizmu. Znani češki zgodovinar dr. narhizmu. Znani češki zgodovinar dr. Jan Slavik je napisal v legionskem glasilu »Narodni Osvobodenci« zanimiv članek o ruskih razmerah. Avtor, ki je znan kot dober poznavalec Rusije, razpravlja o možnosti restavracije ruske monarhije. Opozarja, da ruska emigracija v sedmih letih pričakovanja ni izgubila nade na povratek v monarhistično Rusijo, ker dobro ve, da se temelji starega samoderžavja do danes še niso prav nič spremenili. Ta temelj je do brodušen, pobožen ruski narod, ki je sprejel zvestobo napram voditeljem ruske revolucije prav tako, kakor je gojil skozi dolga stoletja ljubezen in zvestobo napram carju. Zaman so skušali rdeči prapori izkoreniniti to prirojeno zvestobo in pokorščino. Mužik je ostal v bistvu isto zagonečno pravo slavno bitje, kakršen je bil pred vojno. S tem momentom računajo ruski monarhisti in priznati moramo, da sloni njihova spekulacija na realni podlagi. Izključiti možnost monarhistične restavracije v Rusiji bi pomenilo proglasiti rusko revolucijo za popolnoma izreden pojav v zgodovini človeštva. Zato je apodiktika trditev, da je povratek carizma nemogoč, v nasprotju z zgodovino. S tem dr. Slavik zaključuje svojo sodbo o zgodovinski perspektivi Rusije in nadaljuje z opazkami, kakšno stališče je treba v tem slučaju zavzeti. Samo zagrozen iluzionist lahko želi, da bi se povrnila na prestol rodbina, ki je s svojo pokvarjenostjo in dokazano nesposobnostjo največ zakrivila, da Rusija danes tako trpi. Verjeti, da je ta rodbina med revolucijo pozabila, kar se je slabega naučila, more samo tisti, ki verjame, da je mogoče spremeniti možgane v umobolni glavi. Samo zagrozen iluzionist lahko išče med Romani novi velikega človeka. Vendar pa se rodbina Romanovih lahko vrne na prestol. To ni izključeno. Izključeno pa je, da bi mogla rešiti Rusijo. Zato se morajo povratku monarhizma v Rusiji protiviti oni, ki se bore za to, da bi Rusija ne sklenila prijateljstva z Nemčijo. Največji germanofili so — ruski monarhisti. Tudi Ljening je zidal z bolj-ševiško stranko slate gradove na zvezo z Nemčijo, toda izkazalo se je, da je največja zmotna iskati zaveznike bodo-šnje svetovne socialistične revolucije med Nemci, ki jim je monarhizem druga narava. Nemce ovira danes samo zmagovalni svet zaveznikov držav, da ne pokličejo na prestol »holandskega izgnanca«. Ta nemški monarhizem

računa danes s uspehom ruskega monarhizma. Povratek ruskega monarhizma bi izrazil bržkone sličen proces tudi drugod. Ruski in nemški monarhisti so pod pritiskom razmer trenutno sicer samo »socii dolorum«, toda brez dvoma tudi bodoči zavezniki. Ljening je iskal v Nemčiji zaveznika, ki ga ni našel. Ruski monarhisti ga pa najdejo, čim bi prišli na krmilo. Odobravati ruski monarhizem pomeni torej odobravati nemški monarhizem. — Tako piše dr. Slavik. Ali je njegova sodba pravilna, ne maramo raziskovati.

— Nastopno zasedanje Društva narodov. Društvo narodov se sestane v plenarni seji v septembru. Ta konferenca bo razpravljala v prvi vrsti o razorožitvi. Predsedstvo prevzame češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

— Novo ministrstvo v CSR. Ker na zadnji seji kluba narodnih poslancev in senatorjev češkoslovaške narodne demokracije ni prišlo do sporazuma glede agrarne reforme, je agrarna stranka sprožila misel, naj bi se agrarni urad nadomestil z novim ministrstvom za agrarno reformo.

— Francija dovolila obvezno vojaško dolžnost Bolgariji. Bukareški listi poročajo iz Sofije, da je Francija dovolila, da se v Bolgariji zopet uvede obvezna vojaška dolžnost. Ta vest je malo verjetna, ker je v mirovni pogodbi izrečno določeno, da Bolgarija ne sme imeti stalne armade. Določb mirovne pogodbe pa tudi Francija ne more spreminjati na svojo pest.

— Radić potuje v Pariz in London. Radić demantira zagreboško vest, ki je poročala o predstoječi Radićevi poti v Rusijo. V resnici potuje v kratkem v Pariz, da stopi v zvezo z novimi francoskimi državniki. Iz Pariza potuje Radić v London.

— Masarykovi nasledniki. Med Masarykovimi nasledniki se danes na Češkem imenujejo tri osebe: Kramář, Švehl in Beneš. Zadnji je kandidat samega prezidenta, ki ga hoče v svoji politični oporoki priporočiti češkemu narodu za svojega naslednika.

Ne pozabim te, Mirim čokolada!

3327

Julijska krajina.

Hi koncertu ge. Thierry - Kavčnikove in g. Betetta v Trstu je »Il Piccolo della Sera« od 22. t. m. dodal naslednje, brez dvoma v uredništvu samem spisane pripombe: »Naši glasbeni krogi so s simpatijo pozdravili med nami dva najpriznanejši umetnikov ljubljanske kraljeve opere, gospo Vilmo plem. Thierryjevo in g. Julija Betetta, ki je bil od leta 1908. dalje pogostoma dobrodošel gost dunajske opere (tu se je pisec pač nekoliko zmotil, ker g. Betetta na dunajski operi ni bil gost, temveč stalen član), ki sta podala v tork zvečer vokalni koncert v veliki dvorani našega »Circolo Artistico«. Toplo odobranje, ki je po vsaki točki sporeda — ki je vseboval tudi nekatere lične skladbe mlade jugoslovanske glasbene šole (Lajovic, Škerjanc, Milojević; tudi tu majhna zmotja, ker g. Thierryjeva ni pela Milojevićeve »Japonske«, ki je bila na sporedu, temveč Konjovićeva »Pod pendžerima«) in nekoliko ruskih komadov (bila je samo Rahmaninova »Hristov vskres«) — pozdravljalo oba odlična umetnika, pa je imelo veljavo, ki je šla preko enostavnega priznavanja umetniške vrednosti obeh izvajalcev. Podčrtavalo je novo dejstvo znatne važnosti: bivanje umetnikov z ene strani naše meje med nami in dejstvo, da sta mogla nemoteno in celo ob topli proslavi prirediti koncert v italijanskem Trstu in — kakor je pač želja vseh tistih, ki upoštevajo pomen političnega in gospodarskega zblizanja med obema državama — pričetek zblizavanja tudi na polju umetnosti, ki bo potom gostoljubne in pristrane izmenje umetniških življenj moglo brez dvoma mnogo prispevati, da bomo spoznali, kar je v sedanjih kraljevini najboljše na glasbenem polju, in — na čimer nam mora biti še več — da damo spoznavati in ceniti v najrazvitejših jugoslovanskih glasbenih središčih, v Zagrebu, Ljubljani, Beogradu, naše umetnike in našo umetnost. Vemo, da se bo prihodnje jesen izvajala na ljubljanskem kraljevem gledališču Antonio Smaregljeva »Istrska svatba« (»Nozze istriane«), da bo ljubljanski orkester v kratkem izvajal Cesare Nordiovo simfonično skladbo »Festa lontana«, da se vrše z raznimi najboljimi umetniki iz Trsta in drugih delov Italije pogajanja za koncerte in turnee. Koncert gospe Thierryjeve in g. Betetta, ki ju je tržaško občinstvo (čitaj: »tržaško jugoslovansko občinstvo«, kajti izjemni glasbeniki in glasbene kritike, ki so imeli brezplačni pristop, ni bilo niti 20 Italijanov pri koncertu; saj ni bilo celo niti enega Čeha, dasiravno je češka kolonija v Trstu precej številna!) sprejelo tako simpatično, se more smatrati v resnici za začetek tega novega razve-

seljivega položaja, ki bi bil pred nekoliko meseci še nemogoč in ki odslej odpira polje najplemenitejši obliki zblizanja med obema državama: umetniškemu.

— Kar na debelo! Iz Gradišča poročajo listom, da bodo vse občine gradišanskega okraja, v petek, 23. t. m., imenovala ministrskega predsednika Mussolinija za častnega občana.

„Nihil et nullum.“

Če primerjamo klerikalizem pod katoliško Avstrijo s tem, kar počenjajo njegovi voditelji v Jugoslaviji, vidimo, da se ta politična družnica zadnjih ostankov rimskega cazaropapizma v svojem stališču napram srbskemu narodu in pravoslavju vobče ni prav nič spremenila. Pod vrhovnim pokroviteljstvom njegovega apostolskega veličanstva je zapisal klerikalizem na svoj prapor bojno geslo: »Srbe na vrbe«; danes, ko so ga zgodovinski dogodki prepričali, da niti železna peta pangermanizma, niti rimovci z vsemi svojimi podreptiki ne morejo spraviti srbskega naroda na vrbe, stopa na plan z drugim bojnim geslom, ki v bistvu popolnoma odgovarja prvemu. Vse, kar namerava ukreniti beogradska vlada, da paralizira udarce klerikalnega noža v hrbet srbstva in pravoslavja in v temelje državnega in narodnega edinstva proglašja klerikalizem za »nihil et nullum«. Glasilo SLS »Slovenec« piše v št. 118, z dne 23. t. m.:

Katoliška cerkev bo rekla na interkonfesijski zakon: nihil et nullum. Trpeli bodo posamezniki, zmagala pa bo cerkev, ko Pašića davno več ne bo in njegovega režima tudi ne. Njegov boj zoper svobodo katoliške vere in cerkve pa je obenem boj zoper katoliški slovenski in hrvatski narod, boj zoper bistvo njegovega bistva zoper njegovo kulturo in osebnost, je boj orientalskega bizantinskega cazaropapizma (čujte in strmite!) zoper zapadno katoliško svobodo in neodvisnost, je boj despotizma (!) proti evropskemu demokratizmu, je boj velesrbstva proti katoliškemu slovenstvu in hrvatstvu — in na ta boj bo celokupno naše ljudstvo odgovorilo z odporom, ki ga ne bodo premagali vsi Pašićevi žandarji in biriči.

Za katoliško cerkev ali bolje rečeno za voditelje tistega političnega gibanja pod firmo katolicizma, ki bi radi uničili Jugoslavijo, ker nima na krmilu niti apostolskega veličanstva, niti klerikalne stranke, je torej državni zakon, dasi strogo civilnega značaja, košek popsanega papirja, nihil et nullum, o katerem se visoki klerikalni gospodi ne zdi vredno niti govoriti. Očividno ima klerikalizem močno zaslobmo v inozemstvu, sicer bi si ne upal tako izjavljati in ošabno nastopati proti državi in oblasti in trkati se na drugače ne preveč junaška prsa. Morda rovari proti državi z višjo sankcijo in zagotovilo, da se mu ni treba bati zaslužene kazni za svoje podlo razdiralno delo. Tudi to bi ne bilo nič čudnega, saj je z dušo in telesom na strani pretendent na prezidentski stolček hrvatske človečanske republike, ki ponuja in prodaja Jugoslavijo po inozemstvu, kakor da je njegova last.

Značilno za klerikalno jezuitsko ideologijo je »Slovenec« stališče, da je interkonfesijski zakon, ki se niti najmanj ne tiče katoliške cerkve in njene duhovne ustanove, istoveten z bojem zoper svobodo vere in cerkve in celo z bojem zoper katoliški slovenski in hrvatski narod. To stališče je ali posledica totalne duševne zmene ali pa zlobnega zavijanja in potvarjanja dejstev. Kolikor se spominjamo, govori dotični paragraf o vseh priznanih konfesijskih, torej tudi o pravoslavni, protestantski, muslimanski in židovski. Če bi bil torej interkonfesijski zakon količkar v sorodu z bojem zoper svobodo vere in cerkve, bi bila logična posledica, da bi nastal odpor proti njemu tudi med pravoslavnim in ostalim nekatoliškim prebivalstvom Jugoslavije. S takim zakonom bi vlada napovedala boj celokupnemu prebivalstvu, izjemši seznatno število brezvercev, kar je seveda absurdno, kajti nobena zakonodaja na svetu ni tako nes pametna, da bi izdajala zakone, ki so v škodo tistim, katerim so ti zakoni faktično namenjeni. Že iz tega je razvidno, da gre klerikalizmu za nekaj čisto drugega. Tu ne gre za svobodo vere in cerkve, ki je zajamčena vsem priznanim konfesijskim po ustavi, temveč za politične, torej posvetne in veri kot duhovni zadevi popolnoma tuje interese klerikalizma. Katolicizem, ki je po zaslugi sodobnih cerkvenih prvakov pravi antipod prvotnega krščanstva, prav dobro ve, da so že davno minili časi, ko je rimski cazaropapizem z oboroženo pestjo zatiral druge konfesije in oskrnjel križ z nedolžno krvjo drugovercev, on dobro ve, da so križarske vojne samo še sramoten madež na zgodovini človeštva in da na vsemem polju ne more več vsiljevati drugovercem svojih spačenih in potvorjenih idej, ker se je človeštvo vendar že toliko spametovalo, da priznava vsaki konfesiji gotove moralne in etične vrednote. Zato

pa je hočeš nočeš segel po politiki, ki mu v tem slučaju nadomestuje špansko inkvizicijo, križarske vojne in druga srednjeveška nasilja. S pomočjo brezpomembnih fraz o peklenskih mukah na onem svetu, o joku in škripanju z zobmi, ki čaka vse, kdor se brezpozgojno ne pokori cerkvenim eminenam, je katolicizem duhovno docela zaslužil preprosto ljudstvo, svobodno bitje je spremenil v poslušno orodje, iz krone vsega stvarstva je ustvaril duševnega hlapca, ki ga je lahko zaslužniti tudi materialno. Ko je bil končan prvi del tega opravila, se je pojavil klerikalizem, ki ima nalogo držati ljudske mase na uzdi tudi v materialnem oziru. V obrzdanju preprostega ljudstva se katolicizem in klerikalizem izpopolnjujeta.

Mislimo si težaka v rudniku, tvorilci ali za plugom. Siromak nima toliko časa, da bi premišljeval o stvareh, ki niso neposredno v zvezi z njegovo težko borbo za vsakdanji kruh. Z materialnim mlekom je vsesal različne predodke in baške o večnem trpljenju na onem svetu za nepokorščino duhovščini tu na zemlji, postal je duhovni suženj, ne da bi opazil, kdaj in kako, potem pa čuje s prižnjo in spovednico, da ga čakajo enake muke tudi v slučaju, če ne proda svojega političnega prepričanja klerikalizmu. Nič čudnega, da slepo drvi za klerikalnimi voditelji, kajti pot mu je ugledilo že duhovno suženjstvo, ki mu ga je napravil katolicizem. Samo na ta način si lahko razlagamo uspeh klerikalne stranke na deželi, kjer ljudstvo ne loči verstva in cerkvenih zadev od posvetnih, političnih adutov duhovščine.

Že včeraj smo kratko omenili, da cerkev, o kateri pravi sam »Slovenec«, da ima večno zveličavni namen, ni v nobeni zvezi s posvetnim komedijantstvom njenih prvakov. Klerikalizem pa navzlic nepobitnim dokazom ugovarja temu dejstvu in trdi, da je verstvo istovetno s politiko, da je agitacija za posvetno moč in gmotno blagostanje cerkvenih eminenec v skladu s krščanskimi nauki, ki jih je Kristus namenil zgolj duhovnemu prepodu človeštva. Ta sramotni madež na veliki moralni in etični vrednoti prvotnega krščanstva imenuje klerikalizem bistvo bistva, kulturo in osebnost slovenskega in hrvatskega naroda. Daleč bi padli Slovenci in Hrvati, če bi bilo to res.

In ko se je državna oblast končno odločila, da začrta tem ljudem meje, kjer je konec njihove kompetence, da pomete iz cerkve vso posvetno navlaiko in omogoči ljudstvu čistiti Boga brez javnih političnih shodov in propagande za klerikalno stranko, ki je pri nas obenem afont proti državnim interesom, se oglasi »Slovenec«, ki imenuje to pravično delo boj orientalskega bizantinskega cazaropapizma zoper zapadno katoliško svobodo in neodvisnost, boj velesrbstva proti katoliškemu slovenstvu in hrvatstvu. Za definicijo katoliške svobode bi bili klerikalci zelo hvaležni. Morda jo najdejo v zgodovini španske inkvizicije. — Drugače pa smo mnenja, da je ta izbruh klerikalne pobesnelosti v celoti rokavica, ki jo je vrgla SLS Beogradu, srbstvu, pravoslavju in celokupni jugoslovanski javnosti, ki noče prodati svojega nacionalnega in političnega prepričanja zagrizenim rimovcem. To rokavico je treba na primeren način sprejeti in dokazati klerikalni gospodi, da, če nihil et nullum ne velja za pravoslavno in druge konfesije, ne sme in ne more veljati za slovenske in hrvatske katolike, ki so, mimogrede rečeno, samo firma na klerikalnem političnem podjetju.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota 24. maja: Izgubljene dešu. Red D. Nedelja 25. maja: ob pol 11. dop. Matineja dramatične šole.

Nedelja 25. maja ob 8. zvečer: »Dom«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ponedeljek 26. maja: Ana Karenina red F.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sobota 24. maja: Gorenjski slavček. Red F. Nedelja 25. maja: Mamselle Nitouche, prireditve igralcev mestnega gledališča v Celju na korist Uduženja gled. igralcev, sekcija Ljubljana. Izv.

Ponedeljek 26. maja: Pri treh mladenkah. Izv.

Torek 27. maja: Traviata, gostovanje gđ. Frisekove iz Plzna Red A.

LITERARNA.

— Literarna stoletnica. Naše občinstvo opozarjamo na predavanje, ki ga bo imel danes v soboto ob pol 21. zvečer v društvu »Soča« pri »Levu« g. Inšpektor Jos. Wester o zanimivem literarnem dokumentu, ki je doživel danes svojo prvo stoletnico.

— Dramska predstava pri znižanih cenah. V nedeljo zvečer vprizori se v drami izvirna narodna igra »Dom« in sicer kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Začetek točno ob 20. Na to predstavo opozarjamo posebno občinstvo iz ljubljanske okolice.

— Javna produkcija gojencev dramske šole Udruženja gledaliških igralcev. Kakor že objavljeno, se vrši v nedeljo ob pol 11. v dramskem gledališču matineja, pri kateri bodo nastopili gojenci dramske šole Udruženja gledaliških igralcev (šola gospoda režiserja Sesta). Ta matineja je namenjena v prvi vrsti mladini kakor tudi vsem, ki se zanimajo za naš naraščaj na polju dramske umetnosti. Da bi bil obisk vsakomur omogočen, so cene zelo nizke in sicer po 5, 4, 3, 2 in 1 dinar. — Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

— Gostovanje ansambla celjskega gledališča v Ljubljani. V nedeljo 25. in ponedeljek 26. t. m. nastopi v opernem gledališču celokupni ansambel celjskega gledališča, in sicer z operetami »Mamselle Nitouche« in »Pri treh mladencih«. Strokovna kritika je bila o uprizoritvi obeh operet polna hvale in verjeti smo, da bo tudi naše občinstvo to gostovanje pozdravilo z največjim zanimanjem. Celjsko gledališče je vodilo to sezono Udruženje gledaliških igralcev, ki je v celi meri pripomoglo brez vsake subvencije do rednega uprizorjanja slovenskih predstav. Igralo se je nad 80 večerov. Ansambel sestoji iz treh poklicnih igralcev (Janko, Zorman, Kašič) in iz članov dramskega društva, ki so z občudovanja vredno požrtvovalnostjo darovali svoj prosti čas plemenitemu namenu. Med slednjimi se nahajajo imena, katera mora poznavalec razmer šteti med uvaževanja vredne moči. Njih sposobnosti nadkričujejo daleč dilantizem in bili bi lahko v ponos vsakemu gledališču. Navajamo je nekoliko imen, kot n. pr. gospe dr. Kallanova in Založnikova, dalje gospodično Mirnikova, Norbachova, Pavlinčeva itd. Gospodje Pfeifer, Reš, Perc in drugi. — Udruženje gledaliških igralcev želi pokazati tudi ljubljanski publiko sad vstrajnega dela in truda, ki ga je ansambel celjskega gledališča po enoglasnem priznanju strokovne kritike dvignil daleč nad povprečnostjo. Ljubljansko občinstvo si že dolgo želi opernih predstav in uverjeni smo, da ne bo zamudilo te prilike.

— Akademija za »Ruski Sokol« V ponedeljek 2. junija se priredi ob 20. v opernem gledališču akademija v korist ruskega Sokola s sodelovanjem ljublj. sokolskih društev in umetnikov narod. gledališča.

Ure, zlatino, srebrnino

kupite po znižanih cenah pri

Ed. Škopek,

3405

Mestni trg 8

— Postržba točna in solidna —

Glasbeni vestnik.

— Opera. Drugo gostovanje g. Bukška. Poznavač glasovni material in pevsko znanje g. Bukška sem vedel vnaprej, da se mu bo Valentin v Faustu neprimerno bolje prilagel kot Amonasro v Aidi. Ves nastop njegov je bil ta večer zelo simpatičen, ljubezni, ker mu sentimentalni Valentin tako glasovno kot igralsko prav dobro leži. Obsežni njegov lirski bariton s sicer nekoliko pretimanimi vokali zlasti v kantileni sega do srca. Prijetno se preliva v vse diuamične barve, iskren je v topli zamaknenosti, metalično zvoneč v ostrih nastopih. Izgovarjava jasna, morda celo preveč jedrnat in odločna, razumevanje temeljne ubranosti svoje vloge izčrpno. Tudi v igri mu ne morem kaj očitati. Morda je samo vedenje v splošnem nekoliko nesvobodno, resničen pa je bil zlasti v najtežjem momentu, v svojem smrtnem boju. G. Bukšek bo, ako podpiše angažman, za naš odisekreno dobrodošla pridobitev. G. Zathay (Mefisto) je bil, kakor vselej, eleganten, pevski prav dobro disponiran, gđ. Zikova izredno pri glasu in je zlasti nakitno, arijo odpevala krasno in v navdušeno zadovoljstvo publike. G. Kovač (Faust) pa niti sebi, niti poslušalcem ne igra in ne poje iz srca. Gđ. Korenjakova (Siebel) ima pač dokaj pevške tehnike, a njen glasbeni material je premalo prožen, brez tople zvočnosti, gđ. Smolenskaja (Schwertlein) sicer igralski zadostuje, pevski pa še nikdar ni. Zbor je zastaven, samozavesten, a je bil kot voljski možki zbor navzlic aplavzu pri odprti sceni v sredini plitev in nejasen. Orkester živahen, vodstvo vestno, predstava z navedenimi izjemami nad srednjo mero.

— Za današnji koncert ženskega zbora mariborskega učiteljskega je še cela vrsta vstopnic na razpolago. Narodno občinstvo ljubljansko pozivljamo, da se v obilnem številu udeleži tega koncerta, katerega spored je izvršeno naštviran in je bil sprejet z velikim odobravanjem na obeh dosedanjih koncertih v Mariboru in Ptuj. Vstopnice se prodajajo v Matični knjigarni in pri večerni blagajni v veži Filharmoničnega poslopja.

— Koncert v Postojni. (18. V.) Po dolgem času smo zopet slišali koncert postojnskega pevskega in godbenega društva. Spored je obsegal pet orkestralnih in pet pevskih točk. Orkester moramo vsekakor priznati, da je za takšnoje razmere izvršen, kajti z nekaterimi točkami nas je naravnost iznenadil. Tako je n. pr. ouverturo igral skoro dovršeno in, da niso na par mestih instrumenti med seboj komaj slišno disonirali ter, da je bila dinamika še bolj dosledno izvedena, bi rekel — prvovrstno. Lepo je bila izvedena partija za čelo-solo. Vse ostale točke so bile igrane prav dobro, samo, kakor že rečeno, dinamika naj bi se še malo bolj cenila in brezdvomno bi bil uspeh še večji. Tudi pevskega zbora smo lahko za njegovo skrobrehno izvajanje hvalili. Ženski zbor je posebno dober;

dosti mehak je in v vsaki pesmi je pokazal precejšnjo sigurnost. Tenor sicer izrazit, toda mestoma vneseno prešibek; nekateri so sicer izurjeni pevci, toda drugim manjka brkone teoretične predizobrazbe in v zborovo petje se niso toliko vpeljali, da bi mogli povsem odgovorjati taktirki pevovodje. Basi so boljše, mestoma prav dobri in sigurni. Pesmi so bile srečno izbrane. Sattnerjeve »Puškine sanje«, dasi tehnično dokaj težke, je zbor vendar dobro obvladal in lepo prednašal. K takemu uspehu moramo samo čestitati. Tudi ostale pesmi so bile izvajane prav dobro. V splošnem je torej koncert uspel jako dobro in g. dirigent je za svoj trud dobil tudi zadostno v velkem aplavzu. Kar se pa obiska tiče bi moral pripomniti, da sem od postojnske publike pričakoval nekoliko več zanimanja. Sicer so bili prostori povečini zasedeni in kakor sem slišal, tudi gromotni uspeh ni bil ravno slab, vendar mislim, da bi se ljudje za naša društva lahko malo bolj interesirali in jih tudi gromotno malo bolj podpirali; kajti brez tega mora društvo prenehati in tako bo zaspalo še to narodno delo. — Z druge strani smo prejeli. V nedeljo dne 18. tm. je priredilo pevsko društvo v Postojni koncert v hotelu »Paternost« pri katerem je sodeloval domači orkester pomožen po nekaterih godbenikih izven Postojne. Pevovodja g. Polič je vsopredne pevske in godbene točke dobro nastudiral ter žel priznanja od mnogostevne publike. Zeleti bi pa bilo, z aktivnim sodelovanjem kakor tudi z finančnimi sredstvi. Predsednik godbe in pevskega društva je g. Putin, ki vrlo sodeluje kot pevec in godbenik. Merodajne kroge bi bilo mogoče pridobiti za to, da bi nastavili v svojih podjetjih nekatere godbenike, zlasti pa pevce. Društvo bi se potem lahko razvijalo v ponos njim in narodni stvari.

— IV. koncert jugoslov. kom. glasbe. Občinstvo opozarjamo, da je IV. koncert jugoslovanske komorne glasbe preložen iz tehničnih razlogov na ponedeljek, dne 2. junija in se ne vrši 26. majnika, kakor je bilo včeraj javljeno. Spored je neizpremenjen.

— Podsavez godbenikov za Slovenijo. Oskrbuje v letošnji poletni sezoni poleg opernega gledališča, kinov in kavarn tudi vsega upoštevanja vreden vrtni orkester pri g. Krapežu v »Zvezdi«. Mnogi naši civilni godbeniki, ki jim je eksistenca vedno vsled konkurenčnih, cenejših ponudb ogrožena, so končno več ali manj prišli do koščka kruha ter z veliko vneto in neumorno pridnostjo in obsežnim znanjem rade volje svirajo od ranega popoldneva do trde noči. »Zvezdin vrtni orkester salonske sestave vodi Čeh Očeházel, v ostalem številu pa so poleg še nega Čeha sami Slovenci, med njimi naš pianist g. A. Strifot. Repertoar vrtno kapele je skrbno izbran, sodelujoči se vigravajo čim dalje bolj, občinstvo ne šteti z šumnim odobravanjem. G. Krapežu smemo samo čestitati, da si je umel za svoj razkošni vrtni pridobiti tako prvovrstno glasbeno atrakcijo. Opozarjamo občinstvo na te vrtno koncerte. Takšnega razkošnega restavracijskega vrta nima najbrže niti ono velemost, prav gotovo pa nobeno mesto v Jugoslaviji.

— Smetanova razstava v Pragi. Po končani koncertni in gledališki proslavi Smetanovega bivanja v Goetheborgu na praškem umetniškem muzeju Smetanova razstava. Svečani otvoritvi je prisostvovala pokojnikova rodbina, zastopniki vlade in raznih umetniških korporacij. Razstavo, ki zavzema 10 sob je otvoril prof. dr. Nejedlý. V prvi dvorani so vsi spomini na Smetanovo detinstvo. V drugi so razstavljeni razni predmeti iz Smetanovih dijaških let in poznejše dobe do samostojnega dela leta 1844. Tretja dvorana obsega dokumente iz Smetanovega bivanja v Goetheborgu na Švedskem, četrta je posvečena materialu »Prodane neveste«; tu so razstavljene zelo dragocene mojstrove originalne partiture. V peti dvorani so zbrane vse reminiscenice, ki spominjajo na mojstrove kapelinske delo. Središče razstave je sedma dvorana, kjer je razstavljen material največjih Smetanovih kompozicij z »Libuše« in »Ma vlast«. V osmi dvorani so rodbinski spomini, v deveti in deseti pa izčrpen pregled zadnjih let njegovega življenja. V celoti predstavlja razstava pregledno sliko težke borbe in življenjskih nadlog, ki jih je pretrpel ta genij na poti do svojega cilja. Vse predmete, ki so kolikolič v zvezi z njegovim življenjem, je zbrala in razvrstila skrbna roka v harmonično celoto. Med drugim je razstavljen tudi Smetanova pipa, ki ga je spremljala pri vseh kompozicijah. Zelo karakteristična so tudi mnoga pisma, ki jih je dobival mojster in ki so mu pogosto grenila življenje. Tu so dokumenti vsakdanjih rodbinskih in umetniških intrig, umetniškega podcenjevanja, žalitev, pa tudi pisma, polna iskrenega oduševljenja in ljubezni do ogromnega Smetanovega kulturnega dela. Razstavljeni so tudi vsi osnutki in fotografije izgotovljenih in projektiranih Smetanovih spomenikov. Razstava ostane odprta do 6. junija. Poset iz raznih krajev CSR je ogromen.

Sokolstvo.

— Sokol Vič obvešča svoje članstvo, da pobira društveni blagajni članarino vsak večer v Sokol. domu od 20.—21., ob nedeljah pa od 10.—11. dopoldne. Članstvo se poziva, da čimprej poravnava svoje prispevke. Zdravo. Odbor.

— Sokol Vič. V nedeljo, dne 25. maja t. l. ob 20. zvečer, gostuje na našem odru dramski odsek »Kluba jugoslov. napr. akademikov iz Italije« v Ljubljani s tremi enodejankami: Neizprosen stražnik, Če sta dva in Napoleonov samovar. Ker je to prvi javen nastop jugoslovanske omladine iz Primorja, vabimo ljubljance in Vičane, da posetijo predstavo v kar največjem številu. Zdravo!

— Najcenejša in največje oblike se dobe samo Selenburgova ulica št. 3 pri Gricar & Mejač.

Botri

3404

oblečje sebe in svoje birmance najboljše in najcenejše v konfekcijski in modni trgovini

Fran Lukič,
Ljubljana, Pred škofijo 19

Zdravstvo.

KAKO NAJ SI UTRDIMO TELO?

Z utrditvijo se hočemo usposobiti, da brez škode prenašamo teperaturne difference. Močna in hitra menjava toplote moti regulatorično delovanje kože, zlasti ako moramo le nje posamene dele izpostaviti hladu, dočim so drugi na gorkem. Ako imamo kako občutljivo mesto na telesu, bodisi za katarje do vzveto sluznico ali vnetljivo gnezdo na pljučih, bodisi nevralgično prizadet živec, bolan zob ali k vnetjem nagnjene drgali v žrelu, se na teh manj odpornih krajih lahko razvijejo »prehajenja« (katarji, pljučnica, nevralgije, revmatizem, trganje v čeljustih, vnetja v žrelu).

Da se izognemo tem neprilikom in škodam, moramo telo privaditi na hlad in na menjavo toplote. Najboljše sredstvo v to je pogosto bivanje na zraku. Človek je bil prvotno brezdvomno zelo utrjen, in sicer je bila to le posledica njegovega trajnega bivanja na zraku. Čim bolj je pa kulturni človek vsled svojega poklica in svojih življenjskih navad prisiljen, da živi v zaključeni prostorih, tem bolj mora iskati protitež v tem, da se v prostih urah podaja na zrak. Zlasti za otroke je koristno, da kolikor le moč teka in skačejo po zraku. Utrjevanje obstoji v tem, da se razgaljeni ali kolikor moč malo oblečeni privadimo na zrak. Znanje so zračne kopeli. V hladnem letnem času naj jih zlasti nevarjeni uživajo v sobi, pri primerno odprtih oknih (17—18° C, od 10 do 30 minut). V toplem letnem času pa naj se zračne kopeli na vsak način vrše na prostem. Človek se tako hitro privadi na zrak, da celo mehkužni kmalu prenašajo temperaturo okoli 0° C. Stanovanje po zračnih lopah, kakor jih je svoj čas upeljal Rikl na Bledu in ki se zapirajo le proti severni oziroma vremenski strani, je eno najuspešnejših sredstev utrjevanja.

Žal pa modernemu človeku ne preostaja dovolj časa za zračno utrjevanje, iskati mora nadomestila, ki ga imamo v hladni vodi. Vendar je treba hladno vodo previdno uporabljati. Ne gre za to, da telesu odtegnemo veliko toplote. Koristen je le kratkotrajni učinek, nakraten ohlajevalni vpliv, na katerega mora telo takoj odgovoriti z občutkom večje toplote. To pomnoženo proizvajanje toplote hitro opazimo na koži, ki po pravih vodnih procedurah zardi. Ta reakcija je potrebna, sicer utrjevanje v vodi ni koristno, temveč škodljivo. Ker torej nimamo namena odvzeti telesu veliko toplote, so kratkotrajne procedure najboljše. Po njih učinkovitosti naštevamo: umivanje z gobo, polivanje celega telesa, pršne kopeli, ki se morajo vse tri vršiti hitro v pol do 1 minuti, potapljanje v kopeli, ki lahko traja 2—3 minute. Pri umivanju in polivanju pričnemo s sobno temperaturo, ki jo od dne do dne znižujemo, tako da pridemo slednjič na 12° C, pri prhah pričnemo s 25° C in pademo lahko do 10° C, pri potapljanju uporabljamo začetkoma kopeli 25° C, končna temperatura naj ne gre pod 20° C. Kombinacija potapljanja z zračno kopeljo in sobno gimnastiko je posebno uspešna. Sploh je treba po vseh vodnih uporabah telo hitro in trajno ogreti; to dosežemo z otranjem ali živahnim pregibanjem, n. pr. s telovadbo ali hitro hojo.

Kopanje v rekah in jezerih je za utrjene zelo priporočljivo, vendar se za utrjene reaktivni učinek težje odmeriti, zato morajo biti bolelni v tem pogledu zelo previdni.

Posebne pazljivosti je treba glede utrjevanja pri otrocih. V prvih letih pride pri njih le zračno utrjevanje v pošte, vendar od konca 1. pa do 4. leta že tudi lahko uporabljamo jutranje umivanje (25 — 20° C). Polivi in prhe učinkujejo le pri krepkih in povsem zdravih otrocih dobro. V poznejših letih je važnejše, da ostanemo glede vodnega utrjevanja dosledni, kakor pa da ga skušamo stopnjevati. Vendar so gotove dobe, v katerih otroški organizem vsako draženje slabo prenaša in v katerih je torej glede vodnega utrjevanja treba velike previdnosti. So to dobe hitre rasti, in sicer približno med 4. in 5., 9. in 10., 13. in 14. letom in pri deklicah za časa dozorevanja. Sicer pa pri utrjevanju tudi ne smemo prezirati in zane-marjati psiholoških momentov, občutkov nevednosti, strahu in groze. Ne bilo bi prav, ako bi jih hoteli iztrmoglave doslednosti udušiti; prisiljene naprave niso le brezuspešne, ampak postanejo tudi lahko škodljive.

Dr. M. T.

Rešimo sokolski Tabor!

Velika pevska slavnost
1. junija ob 4. pop. v vseh prostorih hotela „Tivoli“.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. maja 1924.

Nemška megalomanija in realnost.

Pred par dnevi smo priobčili anonimno pismo nekega našega germanofila, ki je skušal z vso resnostjo dokazati, da Nemci v svetovni vojni sploh niso bili premagani, marveč da sta jih h kapitulaciji prisilila samo »glad in pomanjkanje vojnega materiala«. Človek bi mislil, da imajo takšno prepričanje samo posamniki, katerih možgani niso popolnoma v redu. Toda zdi se, da je takšno mišljenje razširjeno v najširših plasteh nemškega naroda in da delijo te nazore tudi vodilni nemški krogi sami. Dokaz temu je z malimi izjemami vsa nemška literatura, ki se bavi z najnovejšo zgodovino. Da so tudi nemške učne knjige pisane v tem duhu, se razume samo ob sebi. Tako imajo v nemških šolah učno knjigo zgodovine, ki piše o premirju, sklenjenem v novembru leta 1918, na francosko-nemškem bojišču, tako-le: »Ni še stopil sovražnik na nemška tla, ni še napadel ene izmed velikih trdnjav; vkljub temu pa je bilo dne 11. novembra v gozdu pri Campiegnu sklenjeno premirje.«

Kakor germanofil, ki si je nadel naslov »vseučiliškega docenta«, tako hoče tudi nemška učna knjiga vzdržati bajko, da Nemci na bojišču niso bili poraženi, marveč da so takorekoč prostovoljno odložili orožje, pač zato, ker so bili siti in ker so se že naveličali prelivanja krvi. Kakor pokojni Höfer — mir in pokoj njegovi duši — tako delajo sedaj »zgodovino« številni nemški historiki po poklicu in zgodovinarji-lajki. Vsi ti »znanstveniki« prehajajo molče preko teh-le nepobitnih dejstev:

Od 18. julija 1918. je nemška vojska na francoskem bojišču doživela poraz za porazom. Ves čas se je morala umikati, izvojevala si ni niti enega delnega uspeha. Izgubila je v tem času 7990 oficirjev, 354.000 moč, 6220 topov in 38 tisoč 620 streljcev. Dne 14. novembra leta 1918 bi se morala na francoskem bojišču pričeti splošna ofenziva proti Nemcem. Dvajset francoskih in osem ameriških divizij, je bilo pripravljenih, da izvrše napad na nemško fronto, ki je šla na črti Luxenbourg in Mastricht samo 17 divizij. Prišlo bi torej do odločilne bitke, kakršne še ni bilo v zgodovini. Prav nobenega dvoma ni, da bi zavezniške vojske tako temeljito potokale nemško armado, da bi izginila z zemeljskega površja. Tega so se prav dobro zavedali vsi nemški vojskovodje s Hindenburgom in Ludendorffom na čelu. Zato so hoteli sklepati premirje, ker so vedeli, da zadene sicer nemško armado katastrofa, ki se ne da niti zamisliti. Znano je bilo tem vojskovodjem, ki so po mišljenju gotovih nemških »zgodovinarjev« tako »lahkomiselno« sklenili premirje, da je imela še takrat Amerika v Franciji pripravljenih 2 milijona moč, do meseca julija 1. 1919. pa že zasigurano novo armado 5 milijonov moč, vedeli so, da je število njenih letal od leta 1917. do leta 1918. naraslo od 200 na 9987, njenih vojnih ladij od 304 na 1720, njenih trgovskih ladij pa od 385 na 2185. Zavedali so se torej, da čaka nemško armado brezprimerna katastrofa, ki bi značila naravnost decimiranje nemškega ljudstva, zato in samo zato so hoteli reševati, kar se je še sploh dalo rešiti.

To je zgodovinska istina, ki je ne spravijo s sveta vsi nemški »historiki« in vsi pod njihovo sugestijo stoječi germanofili, in naj so to tudi slučajno vseučiliški »docenti«!

Svetovna vojna je končala z nemškim porazom. To je dejstvo! — Pika!

★ ★ ★

— Zasebne šole v Sloveniji. Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, da prestane pravo javnosti s koncem šolskega leta 1923-24 vsem onim zasebnim šolam v Sloveniji, ki ga niso dobile od ministrstva prosvete naše države, temveč ali od bivšega avstrijskega ministrstva za uk in bogočastje ali pa od pokrajinskih vlad. Ako bi katera teh šol želela pravo javnosti, mora vložiti na naše prosvetno ministrstvo prošnjo do konca junija t. l. Ker bo po ministrstvu prosvete pri tem strogo postopalo, je sigurno, da bo marsikatera prošnja odbita. Zato opozarjamo slovenske starše na ta odlok, da se ne prenačijo z vpisovanjem svojih otrok v razne zasebne zavode, ker bodo imeli sicer s šolanjem dece, n. pr. glede izpitov, razne nepravilike.

— Nemci so začeli zopet, in to zlasti na Štajerskem, agitirati za vpis otrok v I. razred nemške gimnazije v Ljubljani, ki pa ne obstoja. Na čelu te akcije stoje zlasti nekateri tovarnarji in odvetniki. Ker je popolnoma gotovo, da prosvetno ministrstvo ne dovolji odgovi-

ve nemške srednje šole na Slovenskem, svetujemo vsem, ki se nagibljejo na nemško stran, da se ne dajo zavesti z obljubami, ker bodo sicer obsedeli njihovi otroci pred zaprtimi vrati srednjih šol. Vpis in sprejem v šole po določnem roku je namreč zabranjen. Tudi ni več pr nas nemških otrok, ki bi ne znali toliko slovensčine, da obiskujejo lahko slovenske zavode.

— Mature na srednjih šolah in učiteljskih. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se naj izvrše vsi višji tečajni, odn. zrelostni izpiti na srednjih šolah in učiteljskih v Sloveniji do včet. 27. junija t. l. Pisnemi izpiti na učiteljskih so se že opravili v dneh 19. do 23. maja, na srednjih šolah pa se bodo vršili od dne 2. do 6. junija. Ustnim izpitom bodo predsedovali kot ministrski odposlanci: v Ljubljani na I. dr. gimnaziji in na mestni ženski realni gimnaziji g. Jeremija Živanovič, prof. višje pedagoške šole v Beogradu; na realni gimnaziji in na realki g. Drag. Gjorgjevič, univ. prof. v Beogradu; na nemški realni gimnaziji in na dekliškem liceju g. Miloš Trivunac, univ. prof. v Beogradu; na dr. ženskem in na zasebnem učiteljskem inspektor srednjih šol g. Jos. Wester; v Mariboru: na dr. gimnaziji in na realki g. dr. Mih. Komboj, gymn. direktor v Zagrebu; na dr. ženskem učiteljskem g. dr. Janko Berjak, višji šolski nadzornik v Ljubljani; na dr. ženskem in na zasebnem ženskem učiteljskem šolskih sester g. dr. Leopold Poljanec, inspektor srednjih šol v Ljubljani; na dr. gimnaziji v Kranju g. višji šolski nadzornik dr. Berjak; na dr. realni gimnaziji v Novem mestu g. dr. Rikard Zupančič, univ. prof. v Ljubljani; na dr. realni gimnaziji v Ptuj g. dr. Jakob Kelemina, univ. prof. v Ljubljani; na zasebni gimnaziji v St. Vidu g. inspektor sred. šol dr. Leopold Poljanec in na zasebnem ženskem učiteljskem uršulink v Škofji Loki g. inspektor sred. šol Jos. Wester.

— Za ministrske odposlance pri višjih tečajnih izpiti izven Slovenije so določeni naslednji profesorji ljubljanske univerze: rektor dr. Fran Kidrič za II. in III. realko v Zagrebu; dr. Rajko Nahhtigal za III. žensko in IV. moško gimnazijo v Beogradu; dr. Ivan Prijatelj za gimnazijo v Tuzli; dr. Jovan Hadži za gimnazijo v Bečkerku; dr. Nikola Radojčić za gimnazijo v Daruvaru in Virovitici; dr. Aleks. Stojčičević za gymn. v Karlovcu; dr. Makso Samec za žensko gimnazijo in trgovsko šolo v Novem Sadu; šef prosvetnega oddelka dr. Stanko Beuk je odrejen za min. odposlanca na realno gimnazijo v Krapini.

— Mariborske učiteljske v Ljubljani. Danes popoldne ob 2. uri se pripele v Ljubljano pevski zbor mariborskih učiteljske. Na kolodvoru sprejmo mariborske goste gojenci ljubljanskih srednjih šol, v prvi vrsti mestnega liceja in učiteljske. Pri sprejemu bodo zastopani tudi akademiki in nekatere ljubljanske in kulturne institucije. Učiteljske priidejo zato v Ljubljano, da pokažejo na koncertu, ki se vrši zvečer ob 20. v Filharmonični dvorani, s kako vestnostjo in kolikim razumevanjem se pripravljajo one na svoj bodoči idealni poklic, kar nam je najboljši porok, da bodo na svojih službenih mestih, za katera bodo imenovane, vršile pravo kulturno misijo in po vseh svojih idealnih stremljenjih skrbale za povzdigo pevške umetnosti v našem narodu. Navdušenim mladencem ključemo ob njihovem prihodu iskreno dobrodošlico.

— Polovične cene na železnikah za planince. Ministrstvo saobračaja je odobrilo članom planinskih in turistovskih društev, kadar potujejo po naši državi o prišliki državnih ekskurzij in izletov 50 % popust tarifnih voznih cen, če potuje najmanj pet članov enega društva skupno. Da se morejo člani teh društev okoristiti te ugodnosti, se objavlja sledeči postopek: Društvo oziroma podružnično vodstvo mora prijaviti vstopni postaji izlet najkasneje 24 ur pred nastopom vožnje in navesti število izletnikov. Na eni prijavi se sme prigrisati najmanj pet, a največ devet izletnikov; če jih je več, mora biti za vsakih nadaljnjih devet članov druga prijava. Postaja žigosa prijavo in jo vrne vodji, ki jo mora pri blagajni in pri pregledu voznih kart pokazati ter po končanem potovanju oddati z voznimi kartami vred. Vsak član se mora na poziv izkazati s člansko izkaznico katerega planinskega ali turistovskega društva in s sliko, ki izprizva njegovo identiteto.

— Polovična cena na železnikah za posetnike odkritja Majgačevega spomenika. G. minister saobračaja je dovolil vsem članom narodnih društev, ki po-

le ogrnjeno v bleščavost zlatega pajka.
O, veličast tega doživetja, ki pa je bil
samo sen, zlat sen majskega jutra,

samo sen, zlat sen majskega jutra,

ljenti predlog, ki prihaja iz občinstva, da bi se naj z ozirom na novi vojni red pričel ponik ob 7. zjutraj. Večina solarjev prihaja z vlakom in bi bilo to dejstvo vsakakor upoštevati.

—c Kovaška obrtna zadruga v Celju se je ustanovila za celjski in konjski politični okraj s pritegnjenim rogaškim sodnim okrajem. Za načelnika zadruge je bil izvoljen g. Franc Košir iz Celja.

—c Nove uradne ure pri celjskih sodiščih. S. 1. junijem se uvedejo pri sodiščih v Celju sledeče uradne ure: ob delavnikih od 8.—13. in od 15.—17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9.—12. Vložnice je odprto, ob delavnikih od 8.—12. in od 15.—16., ob nedeljah od 9. do 11.

IZ MARIBORA.

—m O utopljeno Kapiču. O železničarju Kapiču, katerega so te dni našli v Dravi, krožijo po Mariboru čudne vesti. Mnogo jih je mnenja, da je Kapiča gnalo v smrt skrajna beda. Baje je 1. maja dobil le par dinarjev od svoje plače, ker so mu ostalo morali odtegniti na predujnih. Ker ima baje doma 6 otrok, ga to spravilo v obup.

—m Nova posledica razstavne afeze. Predsednik urarske zadruge g. Bureš, ki je prizadet kot član starega razstavne odbora, je za petek večer sklical odborovo sejo z namenom, da se zadruga izloči od sveze zadrug, ki poslujejo v skupnem lokalu Slov. obrtnega društva in ima skupnega tajnika, ki je član konsorcija novega razstavne odbora.

—m Nesreča ljubljanskega trgovca pri Mariboru. Kakor nam javljajo, se je zaletel včeraj popoldne na daleč od Maribora trgovec Karel Čamernik iz Ljubljane z motornim kolesom v neko drevo. Baje je dobil pri karambolu težke poškodbe in je bil prepeljan v mariborsko bolnico.

IZ PTUJA.

—p Smrtina kosa. Dne 20. t. m. je umrla hčerka tuk. davčnega upravitelja g. Zormana v 17. letu svoje starosti. Imenovana je bolehalo že 11 let na neozdravljivi prsni bolezni. Blag ji spomin!

—p Odpravniki mesto pri pošti Sv. Vid pri Ptuj. Je podeljeno poštarju Juriju Pintarju. Poštarica I. Hočvarjeva je premeščena iz Ptuja v Celje.

—p Sreča v nesreči. Pri vožnji čez nasos Dravo v Zavrču pri Ptuj se je nesrečila dne 20. t. m. Antonija Budja, rejenka gostilničarja Tomaža Murkovića. Popolnoma ne veča veslanja, je prišla v de-roči tok Drave. Radi slabega kretanja je izgubila veslo in drog. V zadnjem trenutku se je prišla v sredini deroci Drave za neko nakopičeno grmovje, katero je še moloilo iz vode, a voda je izpod nje odnesla čoln. V zadnjem hipu sta prišla na pomoč gostilničar Barlič in poštar Jeguš ter rešila že popolnoma nezvestno Budjo.

—p Razstava živine. Ormoški okrajni zastop priredi dne 31. t. m. na mestnem sejmišču v Ormožu razstavo goveje živine pincgavskega plemena.

Unionski vrt

se otvori v nedeljo 25. maja. Naimirnejši in najlepši restavracijski vrt Ljubljane. — Vsek tork in petek vrtni koncert godbe Dravske divizijske oblasti brez vstopnine; v slučaju slabega vremena se vrši koncert v dvorani. — Za obilen obisk se priporoča

Konrad Rist, ravnatelj in restavracij Grand hotela Union v Ljubljani. 3551

Čaruga pred sodiščem.

Komični prizori. — Kako se je čaruga ženil?

Iz Ostjeka nam 32. tm. javljajo o procesu proti razbojniku Čarugi in tovarišem: Danes 23. tm. je 12 dan razprave proti Čarugi in njegovim tovarišem. Danes je bila razprava zelo vesela in polna humorja.

Dopoldne ob 10. se je nadaljevalo zasliševanje 9. obtoženca Nikole Mihajlovića, ki je pripovedoval:

„Hotel sem večkrat Čarugo ubiti. Se mi ni posrečilo, ker mi Čaruga ni zaupal in se življenje, vsled tega sem pobegnil in zapustil gorskega ptica Čarugo. Nekoč sem postal prošnja ministrstvu notranjih del, naj mi da orožje in ljudi, da poiščem Čarugo in ga pripeljem oblastem v roke, ali ga pa ubijem. Na to prošnjo nisem dobil odgovora.“

DESETI OBTOŽENEC.

Obtoženec Ivan Seidhofer je izjavil, da je razumel obtožnico obenem trdeči:

„Vsemu temu je kriv Čaruga. Ko sem se spoznal s njim, mi je pravil, da dela v sporazumu z ministri in orožniki. Čaruga me je nagovarjal na roparski čin.“

Predsednik: „Čaruga, ali poznate tega moža?“ Ali je res?

Čaruga: „Nikdar nisem videl tega človeka.“

ENAJSTI OBTOŽENEC.

Za tem je počasno vkorakal bolj jurekrevsal v dvorano enajsti obtoženec Jure Jurkovič, pravi tip siromaka. Čim je vstopil v dvorano, se je globoko priklonil s pozdravom: „Slavni sude!“ Govoril je ves čas zelo bojazljivo. Na prva vprašanja je boječe in ves se tresoč izjavil:

„Slavni sude! Sem kriv, sem kriv... A vse sem storil pod pritiskom. Velika sila je bila... Pri meni so Čaruga in drugovi v Brloški Dubravi prenočili. O razbojništvu nisem imel pojma... Zandarji (Čaruga in tovarši) so bili preoblečeni v orožnike, so mi dali „sto forint“. Pa, slavni sude, nisem smal, da so bili ti zandarji razbojniki...“

Predsednik: „Čaruga je povedal, da ste dobro znali, kdo so in da ste jim dajali navodila, koga naj oropajo.“

Obtoženec Jure Jurkovič se je začel na to vprašanje globoko do tal priklanjati, ne prestanto vikajoč:

„Slavni sude! Slavni sude! Ni tako! Predsednik: Čaruga! Ali je to res, kar pravi Jurkovič?“

Čaruga: „Ni res! Ta je vse dobro vedel.“

DVANAJSTI OBTOŽENEC.

Dvanajsti obtoženec Nikola Prpič Ma-li je vse razvodenost priznal, samo pravi, da ni vedel, zakaj je šlo pri razbojništvu v Gunju.

TRINAJSTI OBTOŽENEC.

Na popoldanski razpravi je bil zaslišan trinajsti obtoženec. V dvorano je vkorakal pravi divjak Mile Lončar, ki je bil Čarugin pomagač ter je skrival razbojnike in njih plen. Leta 1922. in 1923. je ponovnokrat sprejel Čarugo in njegovo družbo pod streho v Starem Mikanovu in v Retkovcih. Večkrat se je z njimi sestajal, shranjeval je orožniško obleko in municijo, dajal jim je streho in hrano, ne da bi jih prijavil oblastem. Je pravi tip hinavkega požeruha. Lončar je med drugim dejal:

„Nisem kriv!... Priznam samo, da me je Rade Došen vpoznal s Čarugo. Vedel sem, da je Čaruga razbojnik. Pri njem je bil Čaruga enkrat sam, drugič z obema Prpičema, bili so oblečeni v orožniško uniformo, oboroženi s puškami. Pogostil sem jih ter jim prinesel kosilo in večerjo. Za nagrado sem dobil 100 Din in po 20 Din za posteljo. Moral sem jih sprejeti pod streho, ker bi drugače zgubil glavo...“

Lončar je dalje priznal, da je nasvetoval, naj Čaruga oropa bogatino Prpiča v Švici, pozneje žalilob je slišal, da je bil oropan njegov krstni boter Slavkovič. Dejal je dalje:

„Priznam, da so večkrat prenočevali pri meni. Kolikokrat nisem zapisal. Ko smo šli v Švico, nam je Čaruga plačal vse potne stroške, na povratku pa sem moral prodati kapo, da sem plačal za vlak.“

Predsednik: „Kaj je Jovo delal pri Vas?“

Obtoženec: „Kupoval je živino. Tudi meni je enkrat dal 100 D za 1 svinjo. Dejal mi je, naj jo peljem v Munkovce, kjer do-bim ostanek. Svinje nisem mogel peljati.“

Predsednik: „Čaruga navaja, da je bil vedno pri Vas in da je Vas smatral za skrivača tatov oziroma njegovih razbojnikov. Vi ste po temtakem znali in pomagali ter ste od tega imeli korist!“

Lončar se je pri tem prijel za brado in glavo ter povzdignil oči proti stropu: „Slaba mi, bogme korist, ker sedaj stojim pred Vami. Joj me ni!“

Predsednik: „Ali ste bili res njegov pomagač in skrivač?“

Lončar: Res... res... prav je tako! Ko mu je bilo predloženo, da je vodil Čarugo in tovariše po Liki, je odgovoril povsem mirno in flegmatično:

„Da, da, resnica je! Čisto naravno. Čaruga naš Jovo se ni niti znal prekmakniti po Liki. Nikdar tam ni bil. Treba mu je bilo kazati pot. To je čisto pošteno delo!“

Predsednik: „Zakaj ga niste prijavili oblastem, da je oropal Vašega krstnega kuma?“

Lončar zopet mirno: „Niti največji modrijan ne bistoril tega na mojem mestu!“

Predsednik: „Ali ste se morebiti ball?“

Lončar glasno: „Gotovo sem se bal! Tako je!“

Pri konfrontaciji med Čarugo in njim je dejal Čaruga:

„Lončar nam je kazal pot do plena. Lončar je predlagal, da gremo oropat njegovega kuma.“

Lončar se je smejal: „Ali samo pot? Ali naj bi te jaz naganjal na rop?“

Lončar je dalje dejal: Pri meni so bili tudi Prpič, Krmpotič in Sikič. Tu je vstal Sikič in jezno pristavil:

„Slavni sude! Vse mu verjete! Res je, samo laže. Laže ta pes! Niti črke ni res!“

Krmpotič za tem:

„Slavni sude! Vse mu vrjete! Res je, kar je dejal!“

Državni pravdnik: „Čuj, Jovo! Ti si bil v enem letu trikrat v Liki. Sigurno ne radi spremembe zraka, marveč radi posla! Orožniki javljajo, da je bil tam oplenjen neki avtomobil in sumijo tebe.“

Čaruga smehljaje: „Oprostite, gospodine državni pravdniki! Ni baš vse tako! Meni o tem ni ničesar snagepa... Koliko bodete, gospodine državni pravdniki, teh zločinov hoteli še meni naprtiti na hrbet?“

ŠTIRINAJSTI OBTOŽENEC.

Na vrsto je prišel zadnji obtoženec, Mile Rupčič, tudi Čarugin pomagač in skrivač. Obtožen je, da je l. 1923. tudi večkrat skupno deloval s Čarugo in Prpiči. Obtoženi je delno priznal, rekoč:

„Kriv sem, toda ne toliko, kakor mi-sli državni pravdniki! Čaruga je večkrat prenočil pri meni v Retkovcih. Prvikrat je takoj prišla k njemu neka ženska in barantala s Čarugo za Božico Smolčič. Drugi dan je prišla Rozika in tretji dan je bil že z njo zaročen. Zaročenki je podaril zlat prstan in več daril.“

Predsednik: „Ali je Vam kaj plačeval za prenočitve?“

Rupčič: „Nisem niti jaz kaj zahteval, niti se ni Jovo spominil, da bi mi kaj plačal!“

S tem je bilo končano zasliševanje obtožencev.

ZASLIŠEVANJE PRIČ.

Kot prva priča je bil zaslišan Simon Slavkovič, ki se sedaj nahaja v Ostjeki, doma iz Gunje. Med njim kot botrom in Lončarjem oz. Rupčičem je prišlo do pravega prepira. Slavkovič je opisoval, kako so ga Čaruga in tovariši v orožniški uniformi napadli, oziroma, kako so mu priredili hišno preiskavo ter so mu končno odnesli 300 dolarjev in 7000 Din. Odpeljali so ga najprej v hlev, kjer so ga tolkli ter mu obenem govorili da so „komitka“, ki si povsod sami jemljejo denar za živeč, da se morejo boriti za „svobodo“. Ko jim je povedal, kje se denar nahaja, so ga prenehali suvati, ga odvedli v sobo ter so mu iz skrinje vzeli vso gotovino. Priča je končno dostavil:

„Še nikdar se mi ni pripetilo, da bi lastni botri kazali pot razbojnikom, da botra oropajo.“

Oba obtožena botra Lončar in Rupčič: „Pa, prišel sili“

Priča — boter: „Prisegel sem, kakor je prav. Kako bi mogel Jovo najti pot do moje hiše, ko tam nikdar ni bil.“

Čaruga je pripomnil: „Da. Bil sem tam. Nisem odobrill, da ga mučijo. Nisem mu niti grozil!“

Priča: „To si gotovo, Jovo, že pozabil!“ Čaruga: „Jaz imam dobro memorijo, bre...“

Priča je spoznal Prpiča Velikega. Jutri v soboto radi praznika Cirila in Metoda ni razprave.

Pozor! Veliko Pozor! orijentalisko učinkovitost predvaja

kino „LJUBLJANSKI DVOR“ v nedeljo 25., ponedeljek 26., torek 27. in sredo 28.

slovite tvornice

Paramount-Film New York

„Mladi maharadža“

Orijentaliski pustolovski roman v 6. dejanjih, v glavni vlogi priljubljeni

Rudolfo Valentino

znan iz filma „Arena življenja“.

Veličastne stavbe. Razkošna režija!

Predstave ob nedeljah ob 1/11 dop., 3., 1/5., 6., 1/8. in 9. pop. ob delavnikih ob 3., 1/5., 1/8. in 9. 3582

Gospodarstvo.

—g Novosadska blagovna borza 23. maja. Na produktivni borzi notirajo: Pšenična baška, 79-80 kg, 2 % defektna 300; koruza baška prompt, dupl. kasa 220—221,50; baška za junij-julij 227,50; za julij-avgust 237,50; moka »0« baška 465—480; »6« 335—340; »7« 290. Tendence še nadalje mlačna. Celokupni promet 54 vag. koruze, 5 moke in 1 pšenice.

—g Stagnacija, občni zastoj v razpečevanju blaga vsake vrste, se pojavlja vedno huje. In sicer skoro povsod, vsaj pri nas, pa menda tudi v sosednih državah. Tako čitaš poročila iz vseh krajev in postaj, da se prazni vagoni kopičijo. Menda jih ima dandanes železniška uprava tisoče in tisoče na razpolago. Čuden pojav po vsem znanem vplivu za vagoni, ki je še le pred kratkim pojenjalo. Mogoče pa se vagonov le iz drugih vzrokov ni dalo dobiti, kar so posamezni vedno trdili. Pač pa se pri nas še vedno vzpirajo takozvane umetne »oskudice«, pomanjkanja, ker se blago skriva in cena poriva kvišku. Baš te dni smo dobili nekatere povsem točne in zanesljive informacije v tej stvari. In če se take vesti ponove, bomo začeli tudi v tem oziru odpirati razne »vizirje«, ker tako postopanje ni ne trgovsko, ne pošteno. No sedaj vlada stagnacija, ki izvirja v velikem delu tudi iz dejstva previsokih cen, vsaj po mnenju komentatorov, ki vsi čakaajo, če le morejo, na »generalno znižanje«, na splošni padec cen vsemu blagu. Nastopiti ima pač po tej stagnaciji naravna regulacija.

—g Italijanska delegacija pri vrščih se pogajanjih v Beogradu za trgovsko pogodbo z Italijo zahteva dosledno po naše države, da zniža uvoznico za italijansko vino in za kemikalije. Naši zastopniki do sedaj spretno in opravilno odklanjajo vse te »dobrete«. Kako si sploh Italijani predstavljajo naše potrebe? Kedo med nami združuje za italijanskim vinom, recimo pristnim ali pa še celo nepristnim, ki ga je menda dosti v Italiji še iz zadnjih časov? Naj ga odda rajše drugim svojim prijateljem. Mi imamo svojega vina in svojo vinso krizo in vzpribo tega ne smemo o ne moremo niti misliti na italijansko kapljico. Sicer pa našo javnost opozarjamo na članek beogradskega »Trgov. Glasnika« z dne 21. tm. ki objavlja »jedan apel sa našeg Jadrana, da se nam ne poreče, češ mi vedno brenkamo na za Italijane odkritost, toda nepritežne strune. Doročki iz Tomaja, preganjanje in sistematično eliminiranje našega življa iz slovenskih krajev so pač jako čudne spremljevalne okolnosti in dejstva za vse te in slične zahteve italijanskih trgovskih delegatorov. Upamo, da si naši zastopniki pri vsem tem ohranijo svojo zdravo pamet. Mi zahtevamo odkritostnosti in nič drugega. Za italijanske poto smo vendarle — prepremetna podlaga.

—g Znižanje železniškega tarifa za Sušak. Minister trgovine in industrije dr. Krizman je zaprosil prometnega ministra za znižanje železniških tarifov za eksport moke in žitnih izdelkov, oziroma žit preko Sušaka.

—g Nova banka v CSR. Državni ekonomski svet je razpravljal na zadnji seji o zakonskem načrtu dr. Nessela glede ustanovitve nove banke za dolgotrajne trgovske kredite. Idejo je sprožil drugi ravnatelj praške kreditne banke. To bi bil nov denarni zavod, ki naj bi odstranil vse ovire v normalnem gospodarskem napredku, kjer je pomanjkanje kredita tako občutno. Ta banka bi zelo vplivala na razvoj češkoslovaškega izvoza. Začetni kapital bi znašal 25 milijonov Kč. Banka bi dajala kredite na 6 mesecev do 10 let s malimi obrestmi. Kritja bi dajalo samo blago, ki bi se vplivalo v trgovski register. Tako bi ne bilo več mogoče, da isti akceptant dviga kredit pri več bankah. Projektu se upirajo domače banke, ki vidijo v tem zavodu nevarnega trgovskega konkurenta. Objektivni trgovski krogi pa so sprejeli to misel z odobravanjem, ker so prepričani, da bi tak denarni zavod mnogo pripomogel k odstranitvi

vi ovir, ki jih povzroča gospodarskemu napredku v srednji Evropi občutno pomanjkanje kredita.

—g Podkovski tečaj na drž. podkovski šoli. Obvezni polletni tečaj na drž. podkovski šoli Selo-Moste pri Ljubljani se prične dne 1. julija t. l. Za vstop v tečaj je vložiti pri ravnateljstvu drž. podkovske šole do dne 15. junija t. l. predpisno kolekavno prošnjo ter ji priložiti: 1.) rojstni in krstni list, 2.) domovinski list, 3.) zadnje šolsko spričevalo, 4.) učno spričevalo, 5.) ubožno spričevalo in 6.) navedeno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redne državne podpore ter imajo brezplačno stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige.

—g Narodna banka je imela ta teden važne odbore seje, katerih so se udeležili tudi predstojniki njenih filijalk. Kakor čujemo, se je glede rednih kreditov sklenilo odložiti revizijo in tedaj tudi nove podelitve do septembra. To pa zlasti tudi radi izvoznih kreditov, ki so baš sedaj najnujnejša zadeva.

—g Avstrijska vagonarska industrija se seli v CSR. Avstrijska tovarna vagonov Schönherr predlaga Ringhofferovim podjetjem v Pragi, da prenese svojo izdelavo vagonov v Ringhofferovo tovarno v CSR. Dosej je tvrdila Schönherr izvažala vagonov v CSR potomo svoje agenture »Wach«. Radi visoke carine in dražjih strovin v Avstriji se to ni rentiralo. Transakcija se izvrši te dni.

—g Razsodišče zagrebške trgovske zbornice. Pri zadnji plenarni seji je sklenila zagrebška trgovska zbornica ustanoviti svoje rozsodišče za obrtniške kroge in zadeve. Tako bo de polez borznega rozsodišča v Zagrebu ustanovljeno posebno hitro poslujoče sodišče, ki ima reševati vse spore, pri katerih je udeležena vsaj ena izmed strank s sedežem in obratom v okolici zagrebške borze. Poleg tega pa pridejo pred zbornično rozsodišče tudi zadeve glede predmetov, ki niso, določeni za nadaljnje razpečevanje. Statut je že predložen in bo brez dvoma odobren. Kaj pa v Ljubljani?

—g Dobava odelj. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se vrši 12. junija ofertalna licitacija glede dobave 2000 odelj za visalike in 2000 odelj za postelje. Oglasi so v pisarni trg zbornice v Ljubljani na vpogled.

—g Zopetna otvoritev obrata na drž. podkovski šoli. Drž. podkovska šola je prebrala v novo urejenih prostorih v drž. žrebčarni na Selo zopet v polnem obsegu obratovati.

—g Dobava bele kovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se vrši 11. junija ponovna ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg bele kovine.

—g Dobava mornarskih maj. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se vrši dne 11. junija ofertalna licitacija glede dobave 6000 belomodrih poletnih mornarskih maj.

—g Dobava cinkove pločevine. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 100 plošč cinkove pločevine 2000x1000x0,5 mm. Ponudbe je predložiti do 28. maja 1924. Pogoj se nahaja v vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska cesta (nasproti Velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

—g Dobava čopičev za ličenje. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 100 komadov čopičev za ličenje št. 24. Ponudbe je predložiti do 20. V. 1924. Pogoj se nahaja v vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska cesta (nasproti Velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

—g Dobava pegamoid-tapet. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 500 m Pegamoid tapet po vzoru. Ponudbe je predložiti do 28. maja 1924. Pogoj se nahaja v vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska cesta (nasproti Velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Turistika in sport. OLIMPIJSKE IGRE.

Rugbymatch Amerika Francija 17:3. V prisotnosti 20.000 gledalcev se je v nedeljo odigrala bitka za olimpijsko prvenstvo v rugbyju v stadionu v Colombesu. Zmagale so Zedinjene države nad Francijo s 17:3. Francozi nikakor niso pričakovali, da bodo poraženi, še manj pa, da bodo tako poraženi.

Moč mišic, teža, hitrost, gibčnost in spretnost so vzroki ameriške zmage. Francosko moštvo se je bilo preveč treniralo in je bilo radi tega izmučeno, razen tega sta vsled nesrečnih slučajev dva Francoza odstopila med igro. Američani so igrali, kot zadnjič zoper Romune, zelo nasilno, mestoma nepravilno, tako da so si dajali gledale skoraj neprestano duška v tulenju in žvižganju. En Američan je bil celo dejansko napaden, kar je na moratonski tribuni pač obžalovanja vredno.

Ko se je igra pričela, so padale težke kaplje, a kmalu se je zjasnilo in sonce je zasijalo. Francozi so se sicer branili dobro, toda Američani so vedno bili v premoči. Kako napeto se je igralo, nam kaže dejstvo, da je prišlo celo do kratkega boksanja med enim Francozom in Američanom.

Ko se je po zmagi dvignil ameriški prapor na olimpijskem jamboru, je večina še vedno razjarjene množice tulila, le malo jih je ploskalo.

★ ★ ★

— Iz odbora SPD. V sredo 31. tm. se je novizvoljeni odbor S. P. D. konstituiral pod predsedstvom g. načelnika dr. Frana Tomiška takole: namestnik načelnika: Janko Mlakar, tajnik: dr. Vladimir Knaflič, namestnik: Stane Tominec, blagajnik: Joža Jeret in a. namestnik: Ivan Tavčar, gospodar: Maks Hrovatin, namestnik: Gvidon Čadež, knjigovodja: Rudolf Rozman, odborniki: Ivan Korenčan, Alojzij Knafele, Viktor Skaberne, Janko Ravnik, Fran Lapajne, Namestniki: dr. Stanko Tominec, Ivan Krivic, Janez Kveder, Ivan Sabec in dr. Dominik Zvokelj se glasom člena 11. a. društvenih pravil in po stari praksi po soglasnem odobrovanju sklepu udeležujejo odborovih sej z enakimi pravicami in dolžnostmi, kakor odborniki, ker je za to stalna potreba. V smislu resolucije zadnjega izrednega občnega zbora je po konstituiranju odbor takoj pristopil reševanju najbolj perečih vprašanj. Po kratki debati se je sestavil poseben pododbor za takojšnjo zgradbo »Kriške koče« na Kravcu; dalje so se donesli sklepi o vrsti tekmihih prašanj, tičočih se poednih koč, potov, mostov, brvi, gospodarjev itd. Na dnevnem redu so bila pogajanja s šumsko upravo radi hotela Sv. Janeza, poprave Zlatotega in koče na Veliki planini, most pod Peričnikom, cesta in mostovi do Kranjske gore, do koče pod Gordom, sestava proračuna, priprava nadaljnje materiala za prihodnjo sejo ter vrstna korespondence in samostojnih predlogov iz vrst članstva. V četrtki so zasedali gospodarji koč, v petek pa pododbor »Kriške koče«. Prihodnja odbora seja v torek.

— Prihod jugoslovenskega teama v Pariz. Po poročilu iz Pariza je prispel snoči v Pariz jugoslovenski olimpijski team. Na kodvoru je bilo moštvo sprejeto od sprejemnega odbora francoske olimpijskega združenja.

— Ljubljana: Šiška. Danes ob 18.15 se vrši na sportnem prostoru Mirje nogom. tekma med Ljubljano in Šiško. Šišensko moštvo tvori igralec Mirje in Hermes, ki so nastavljeni v šiški; med njimi so razni obče poznani igralci in moštvo kot celota ima mnogo izgleda na zmagoviti izid. Sestava moštva Šiške so glasi: Mihelič-Gruđen, Prešeren-Dolinar, Zemljak, Grilo-Klančnik, Učak, Pleš I, Pleš II, Rozman. — Nogom. podsavez je porabil to tekmo, da preizkusi nekatere igralce izven Mirje z ozirom na bližnje repoz. tekme Ljubljana Maribor in Ljubljana : Celovec. V team so postavljeni trije talentirani igralci SK Jadrana: Pečnik (levi branilec), Pokorn (desni half) in Martinak (desna zveza). Ljubljanski team je sestavljen sledeče: Miklavčič — Pogačar, Pečnik — Hus, Lado, Pokorn — Zupančič I, Martinak, Milan, Oman, Vidmar. Po dobri sestavi obeh moštev se je nadejati zanimive tekme.

— SK. Celje : Mirija. Jutri v nedeljo igra Mirija proti SK. Celju pravku celjskega okrožja LNP in semifinalistu za posadavno prvenstvo. Tekma se prične ob 18. uri. Kot predlaga se vrši ob 18.30 prijat. tekma med Mirijo II. in SK. Svoboda.

— Graški Sturm je potovaril danes preko Ljubljane v Trst, kjer igra proti Ederi. Na povratku igra v ponedeljek v Ljubljani proti SK Miriji in sicer s svojim kompl. I. moštvom, od katerega je 11. tm. igralo sedem igralcev v štajerski repoz. proti Tirolski (4:1). Sturm je tretje leto

Najnovejša poročila.

INCIDENT MED JUGO-SLOVENSKIMI CARINIKI IN KARABINJERJI PRI ZADRU.

— Trst, 24. maja. (Izv.) Fašistovski "Il Popolo d'Italia" javlja iz Zadra: V bližini Arbanasov je neko ladjo, ki je imela na krovu nekaj rib, zasledovala ladja jugoslovenskih carinikov vse do teritorialnih voda. V razdalji 300 m od suhega so jugoslovenski cariniki začeli streljati proti ribičem. Ribiči so začeli klicati na pomoč italijanske karabinjerje, ki so ugotovili, da so jugoslovenski cariniki prekršili mejo, ustrelili trikrat v zrak. Jugoslovenski cariniki so nadaljevali zasledovanje ribičev. Italijanski karabinjerji so ponovno petkrat ustrelili. To pot proti ladji carinikov. Ladjo so zadeli štiri streli.

Čist dalje pripominja, da so bili ribiči Jugoslovani, kakor tudi, da bo italijanska vlada nemudoma posredovala, da se odpravi kritična situacija, v kateri se nahaja mesto Zadar radi bojkota od strani jugoslovenskih oblasti.

— Rim, 24. maja. (K.) Listi javljajo iz Zadra 23. t. m.: Danes zjutraj so zasledovali jugoslovenski cariniki na morju neko ribiško ladjo, ki je vozila proti Zadru in na kateri so bili jugoslovenski ribiči. Ti so klicali italijanske karabinjerje na pomoč. Karabinjerji so ribičem prihiteli na pomoč ter so oddali osem strelv proti carinikom. Ladjo so zadeli štiri streli.

— Rim, 24. maja. (Izv.) Nasproti prvotnim poročilom javljajo druga, da so jugoslovenski cariniki streljali na italijanske ribiče, ki so vozili ribe v mesto Zadar.

ITALIJANSKA PROPAGANDA V INOZEMSTVU.

— Milan, 24. maja. (Izv.) V Bresciji je ustanovljen poseben esperantski odbor, ki si je nadel nalogo, da vodi italijansko propagando v inozemstvu potom esperanta. Odbor bo izdajal bro-

šure v tem jeziku. Seznanjal bo inozemstvo povsod o italijanski umetnosti, o gospodarskem in socialnem napredku in o političnem pomenu Italije.

POINCARÉ OSTA NE AKTIVEN POLITIK.

— Pariz, 24. maja. (Izv.) Visti, da se namerava Poincaré po sestavi nove vlade umakniti s političnega življenja, niso točne. Poincaré se je odločil, da po demisiji vlade prevzame svoje senatorsko mesto.

EKSPOZE POLJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

— Varšava, 24. maja. (Izv.) V odboru za zunanje zadeve sejma je podal včeraj zunanji minister grof Zamojski daljši ekspezo o mednarodni politični situaciji. Zelo obširno se je bavil minister z reparacijskim problemom, Nemčijo in razmerjem Poljske do sosednjih držav. Zagovarjal je stališče ohranitve sedanjega po mirov. pogodbah ustvarjenega položaja v Evropi. Zavezniki morajo vse ukreniti, da bo Nemčija izpolnila svoje obveznosti iz mirovne pogodbe. Nemčija mora povsem opustiti idejo revanše, ki vzmernirja ne samo Poljsko, temveč ves svet.

Glede Rusije je izrazil upanje, da se bodo medsebojni odnosi normalno razvijali.

BOLEZEN PREDSEDNIKA AMERIŠKIH DRŽAV.

— Washington, 24. maja. (Havas.) V stanju predsednika Coolidgeja radi prehlajenja je nastopilo poslabšanje. Odpadli so vsi uradni sprejemi.

— Washington, 24. maja. (Izv.) Listi javljajo, da se je stanje Coolidgeja znatno poslabšalo. Predsednik je moral opustiti vse sprejeme, uradovanje in potovanje.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 24. maja. Prošti promet. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 14.39 den., Dunaj 0.1149 den., Milan 359.75 den., London 354, Newyork 812.25 bl., Pariz 4.45 bl., Praga 240.75 bl.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih, 24. maja. Današnja borza: Beograd 7.—, Praga 16.70, Newyork 565.75, London 24.59, Pariz 30.50, Milan 25, Berlin 1.33, Amsterdam 21.40, Dunaj 0.0789.

— Trst, 24. maja. Predborza: Beograd 27.70—27.75, London 98.20—98.35, Pariz 121.50—132.75, Newyork 22.575—22.65, Curih 399—401, Dunaj 0.0317—0.0319, Praga 66.60—66.80.

— Dunaj, 23. maja. Devize: Beograd 870—874, London 308.500—309.500, Milan 3139—3151, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3892—3908, Praga 20982108, Curih 12.555—12.605, Valute: dinar 867—873, dolar 70.460—70.860, lira 3135—3155, češka krona 2082—2098.

Društvene vesti.

— Načelstvu demokratske stranke in prijateljem! Danes, dne 24. tm. popoldne pride v Ljubljano pevski zbor ženskega učiteljskega! Vljudno prosimo vse prijatelje predvsem pa člane načelstva JDS, da se koncerta v filharmonični dvorani v čim največjem številu udeležijo. Pozdravimo nacionalno mladino s severne meje čim najprijetnejše! Tajništvo JDS.

— Ogled ljubljanskih spomenikov prirediteljskega društva v ponedeljek dne 26. tm. pop. Vodi msgr. V. Steska; na programu je Rožnik in Strelišče. Sestanek ob 15. pri gradu Tivoli nad tivolskim parkom.

— Čekoslov. Obec v Ljubljani priredi povodom 70 letnice svojega predsednika g. insp. J. Ružičke v ponedeljek dne 26. tm. prijateljski večer v kavarnskih prostorih "Narodnega doma" in vabi tem potom vse prijatelje in znance jubilarja, da se tega večera udeležijo. Začetek ob 20. členov obce dostavijo se v plinč počtu!

— V društvu Soča se vrši danes v soboto 24. tm. v salonu pri Levu 20 to in zadnje predavanje v tej sezoni. Ta večer predava: 1.) inspektor sed. šol gosp. Jos. Wester o zanimivi spominski temi:

Pred 100 leti osorej in 2.) minister na r. g. dr. Niko Zupančič O novi srbski epopeji, ki ima priti v kratkem v tisk. Po teh dveh kratkih predavanjih se vrši potem ob lepem vremenu na vrtu prosta zabava, pri kateri sodeluje pevski odsek Sokola I. Začetek ob 1/21. zvečer. Vstop prost.

— Društva "Trgovske akademije" v Ljubljani, redni občni zbor bo v sredo, dne 28. tm. ob 1/21. zvečer v zborovalni dvorani Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dnevni red: 1. Pozdrav in nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Izpovedba pravil. 5. Volitve. 6. Program za bodoče delovanje. 7. Raznosterosti. Ker je to prvi redni občni zbor društva in ker gre za izredno važne sklepe glede društvenega delovanja, posebno glede zgradbe poslopja za ljubljansko trgovsko akademijo, prosimo, da se člani odzovejo vabilu polnoštevilno. Za slučaj nesklepčnosti veljajo določbe § 8. društvenih pravil.

— Stavbna strokovna sekcija organizacije strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani sklicuje za nedeljo 25. tm. ob 10. v Konjušni ulici 7 svoj redni sestanek. Odbor.

— Klub Primork je sestavljal na svoji zadnji seji sledeči odbor: Častna predsednica: Maša Gregorinova, predsednica: Maša Gromova, podpredsednica: Olga Pucova, blagajničarka: Milka Guštinova, namestnica: Ana Lebarjeva, tajnica: Mila Pirjevec, namestnica: Olga Zajčeva, odbornice: Vida Baltičeva, Ema Dorčičeva, Marijeta Gostiševa, Ida Lahova, Lojzka Liščeva, Ida Mašerova, Ana Negovetičeva, Jožica Novakova, Vida Novakova, Zofija Strgarjeva, Karla Šaplova, Ruža Šantlova, Draga Volavškova, Milena Žerjavova.

— Klub ljubiteljev psov brakov in jamarjev v Ljubljani, Dne 22. maja tl. ob 15. se je vršil v restavraciji pri "Sestici" na Dunajski cesti v Ljubljani ustanovni občni zbor kluba. V nov odbor so bili izvoljeni sledeči: Predsednik g. baron Henrik Lazarini, graščak na Smledniku, podpredsednik: g. Ivan Zupan, ravnatelj dohod. urada, Ljubljana, tajnik: g. Peter Zmitek, profesor in akad. slikar, blagajnik: g. Viktor Herfort, dvorni preparator, odborniki: g. g. Slavko Plemeš, tržni nadzornik in upravitelj dvornih lovišč, g. Hinko Stancar, trgovec in posestnik, g. Leopold Grünfeld, trgovec in zavarov. zastopnik, za celjsko okrožje: g. Ivan Roblek, tovarnar v Zalcu, za Rožnjsko: g. Josip Godnjav, posestnik

v Trzinu. Poleg teh se je prisodila pravica zavzemati mesto odbornika v tem klubu imajteljem psarn za brake ali jamarje ev. barvarje ali voditeljem istih in sicer: Psarn: "Turjak", grof Auerberg ali njegov namestnik "Smlednik", baron Lazarini, njegov namestnik "Krmelj", g. V. Jakil, njegov namestnik "Podgora", g. dr. Ivan Lovrenčič, njegov namestnik "Bistra", graščak Gale. Sklenilo se je, da se podeli pravica na odborniško mesto kluba tudi onim psarnam, ki se izkažejo, da gojijo najmanj 2 psi s 1 plemenjakom čistokrvne pasme te vrste. Za preglednika računov sta bila izvoljena gospoda: dr. I. Kalan, sodni svetnik v Vel. Laščah in Peter Štepec, posestnik gostilničar in trgovec v Šiški. Članarina se je določila za redne člane: 10 Din letno, za ustanovne člane pa 100 Din enkratno. Klub si je nadel nalogo, gojiti čistokrvne brake, jamarje in event. barvarje; predvsem pa, da razširja zanimanje v tem pravcu in o pojmovanju kinologije. Kogar zanimajo taka vprašanja, naj ne zamudi pristopiti k

Opekarniški stroji

in kompletne opreme za opar

Kaplja, tvorila, glavnice, izločevalci in izločevalci

Kamniolomni stroji

Transportne in razkladalne naprave

za kasovno in modnično blago

Zetari, škripci, vitli za rudnike

(Förderhaspel)

id.

Odlični riavegi in kovinskega litja

vrsta vrsta

Opeme za steklarnice

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

id.

Elektro-strokovnjaka

z večletno prakso, izvežbanega v nizki in visoki napetosti, ki bi znal voditi instalacijsko podjetje z delavnico za popraviljanje elektromotorjev, išče m. Dotični mora biti naš državljan in imeti koncesijo ali pa usposobljenost za isto. Udeležba s kapitalom ni izključena. Ponudbe pod "elektrotehnična veletrgovina-3588" na upravo Slov. Nar.

NAJBOLJŠA PUCH KOLESA

nove konstrukcije z garancijo po znižanih cenah priporočila

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

PODRUŽNICA: NOVOMESTO.

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE

Najhitrejša voznja v Sev. Ameriko samo 6 dni čez morje

Havre-New York, Cuba in Meksiko

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje

Ivan Kraker

Zastopnik v Ljubljani

Kolodvorska ulica 41

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

3534

Lep črn premog

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

3438

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

3535

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsake beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Službe

Strojnik,

izkušen — se sprejme k parni lokomobili. — Gorupova 17. 3585

Izurjena šivilja

za perilo, katere pride na dom — se išče. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 3560

Služkinja,

ki zna priprosto kuhati, se išče k boljši družini na deželi, dve uri od Ljubljane. Plača 1500 K. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3566

Konjskega hlapca,

oženjenega, sprejememo. Plača po dogovoru. Zena in odrasli otroci dobijo tudi zaslužek. — Grad Slatna, p. Smartno pri Litiji. 3537

Sprejme se več izurjenih pomočnikov

za prirezovalne gornjih delov za čevlje. — Franc Kralj, Florjanska ulica 24 (na dvorišču). 3602

Fotografski pomočnik,

ki bi v prostem času pomagal v fotografski stroji — se išče proti dobremu plačilu. — Ponudbe pod »Ernemann/3595« na upravo »Slov. Naroda«.

Trgovsko pomočnico

mešane stroke, ki bi vodila tudi gospodinjstvo, išče samski trgovec. — Ponudbe s sliko na: E. Resman, trgovec, Stojnici, Ptuj. 3545

Strojnik,

izkušen strojni ključavničar, več pri parnih strojih in »Dieselmotorje«, išče službo. — Ponudbe pod »Vesten/3590« na upravo »Slov. Naroda«.

Gozdar

z večletno prakso v drž. gozdni upravi išče primerno zasebno gozdarsko službeno mesto kot revirni gozdar. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 3485

Vrtnarja

(samca) večjega vsakovrstnega dela ter šopkov in vencev, sprejemam takoj. Plača po dogovoru. Meula, vrtnar, Pobrežje, Nasipna 1, Maribor. 3490

Skladiščnika,

popolnoma večjega v elektrotehniški stroji — sprejme večje industrijsko podjetje. — Ponudbe pod »Elektroskladiščnik/3474« na upravo »Slov. Naroda«.

Absolvent

strokovne del. šole išče mesta skladiščnika ali kaj primernejega. Zaposlen je bil dalj časa v veliki tovarni. Zmožen je vsakega dela, kakor tudi slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika. — Ponudbe pod Delo/3512 na upravo »Slov. Naroda«.

Grad hotel Petrograde,

Wilsonov trg 115 Beograd potrebuje tri sretne in pridne sobarice, katere morajo imeti kavejere. Nastopijo lahko meseca junija. Javiti se diskojiji hotela najdalje do konca maja. 3527

Kuharico,

izurjeno, dostojno in marljivo osebo, ki zna dobro kuhati ter je voljna opravljati ostale hišne posle zajedno s sobarico, išče družina brez otrok v Karlovcu. Nastop čimprej. — Pismene ponudbe s prepisom sprave takoj na: Margit Fröhlich, Karlovac. — Ravnanje in plača je dotra. 3496

Prodaj

Sportni čoln,

popolnoma nov, se po ugodni ceni prodaja. — Poizve se: Jeranova ulica št. 13, Ljubljana. 3568

Deset otroških vozičkov

prav poceni napredaj. — Ljubljana, Zvonarska ulica št. 1. 3468

Motorno kolo,

moderno, 5 HP, 3 brzine, prodaja Autotovarna »Rozza«, Ljubljana. 3604

Ceno se prodaja

malo nošana svetla obleka za 10—12letnega dekca — pri krojaču Kveder, Slomškova ulica 12. 3550

Omara za led,

dobro ohranjena, napredaj. Sv. Petra cesta št. 2, II. nadstropje (Tomažič). 3555

Dobermani

z rodovnikom, čistokrvni, rjavi, tri mesece stari — napredaj. — Ogledajo se lahko: Cesta na Loko 4. 3597

Napredaj

v Matični knjižnici: *Komplet »Dunajski Zvon«, krasno ohranjen Dom in svet, vsi letniki, Ljubljanski Zvon, vsi letniki, Brehms Tierleben (Krasotna izdaja), Strekelj Slovenske narodne pesmi, Knezova knjižnica (vsi zvezki, orig. vezani), ter druge redke knjige. 3605*

Kurim

Kože — zajčje, jazbečeve

in od druge divjadi — kupuje za inozemstvo v vsaki množini D. Zdravčič, trgovina usnja, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 9. 3562

Bukovo oglje

in drva kupimo vsako količino: tranzit Postojna — Podbrdo. Navedite ceno, disponibilitete, rok nabave, kdaj sekana itd. — Kmetijsko trgovsko društvo, Trieste, Raffinaria 4. 3526

Bukovo oglje

la kakovosti, kupuje stalno družba »Carbonaria« v Kočevju ter plačuje isto vedno po najvišjih dnevnih cenah. Imenovana družba išče tudi v posameznih produkcijah krajiš bukovnega oglja stalne zanesljive nakupovalce in zastopnike proti proviziji. — Ponudbe na naslov: Družba »Carbonaria«, Kočevje. 3544

Nepremičnine

Travniki se prodajo

Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3525

Hiša z vrtom

na Vrhniki se prodaja proti polovini kupnini takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3533

Prodaja se dvo-nadstropna hiša

z dvema lokaloma na Jesenicah. — Vprašanja na upravo »Slov. Naroda« pod »Jesenice/3493«.

Trgovska hiša

v Mariboru — na zelo ugodnem prostoru, napredaj. — Pojasnila pri upravitelju A. Skasa, Maribor, Krekova ulica 16 in pri lastniku Robert Stöhr, St. Pölten, Schießstättpromenade Nr. 3, Österreich. 2562

Mlin in žaga

(mlin na štiri kamne, žaga z eno pilo) s 15 orali zemlje, nedaleč od železniške postaje na Dolenjskem, napredaj. — Cena 400.000 Din. — Pojasnila daje dr. J. Brejc, odvjetnik, Ljubljana, Dunajska cesta 38. 3561

Mala parcela

(voglana) z že obstoječim vodnjakom v Rožni dolini — se ugodno prodaja. — Poizve se: Rožna dolina 236. 3567

Lepa mala hišica

(pritlična) z vrtom, se ceno prola radi družinskih razmer; stanovanje takoj na razpolago. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3570

Lepa nova vila

na lepem prostoru, pripravnost za letovišarje, poleg lep vrt in en oral zemlje, se ceno prola — Matevž Kaučič, Vrhnika, Tržaška cesta 400. 3507

Mlin in žaga

(mlin na štiri kamne, žaga z eno pilo) s 15 orali zemlje, nedaleč od železniške postaje na Dolenjskem, napredaj. — Cena 400.000 Din. — Pojasnila daje dr. J. Brejc, odvjetnik, Ljubljana, Dunajska cesta 38. 3561

Najlepše slike na porcelanu, izjemne trpežnost, izdeluje v originalni izpeljavi — znani umetniški zavod

Anton Hoffmann, Karlovi vari (Karlsbad). Ustanovljeno leta 1880. — Naročila direktno ali s posredovanjem informacijske biroja »Marstan«, Maribor. 3598

Žlice, vilice,

kuhinjske in žepne nože, jedilno orodje, pipice, škarje, žepna ogledala, ustnike za cigarete, pipice, mornarike, merila (poštili), »Jadrane« čisti, lesčilo, mast in apretura za usnje, olje za šivalne stroje, črnilo in gumiarabikum — na delo pri trdki. — Osvalec Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3541

Dopisovanje

Mladenč,

ki sameva v daljni tujini, si želi dopisovanja v svojo izmenjavanja misli. — Ponudbe s sliko pod »Ameriški samotar 3499« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Zapuščena devojka

varana po svojem idealu, si želi utehe potom dopisovanja z mladeničem široke izobrazbe in srčne olike, ki bi jo tolažil in jo krepil v nje zapuščeni. — Naj se oglasi potom malih oglasov v »Slov. Narodu« z navedbo poljubne šifre. 3580

Ženitev.

Iščem devojko srednjih let z malim premoženjem, ki bi poročila mladega trgovskega začelnika v svojo ustanovljeno majhno trgovino. — Resne ponudbe pod »Začetnik/3573« na upravo »Slov. Naroda«.

Ženitev.

Vdova v najboljših letih, lastnica malega posredstva, si išče tem potom zakonskega družabnika. Imel bi udobno življenje in ljubeznjivo družico. Vpokoje v »Vdovi« niso izvezi. — Kdor si želi mirno življenje, naj se oglasi pod »Vdova/3572« na upravo »Slov. Naroda«.

Ženitna ponudba.

Vdova s hišo v mestu želi znanja v svojo ženitve s starejšim gospodom, ki ima primeren kapital. — Samo resne ponudbe pod »Poštena« na podružnico »Slov. Naroda« v Celju. 3529

Izleti

Za Binkošne praznike nameravam daljši izlet v krasno Stajersko v družbi dveh prijateljev. Ali bi se nam hoteli pridružiti tri gospodične? Voznja do gotove točke z avtom, ostalo peš. Pripravi na upravo »Slov. Naroda« pod »Avto/3576«.

Kolesarice!

Katera kolesarica bi se zanimala za »kopen kolesarski izlet v Bohinj«? — Dan se še določi spoznavno. — Prijave pod »Bohinj/3575« na upravo »Slov. Naroda«.

Sestanki

Dragice!

Pridi jutri, v nedeljo, na običajni prostor in ob uri, kakor imava določeno. — Ivan. 3577

Tončka!

Ne vem, zakaj se je nis? Pisal sem Ti, kaj me je zadrževalo; vzrok je gotovo tehen. V znamenje, da razumem in vpošteval, pridj jutri, v nedeljo, točno ob 4. uri k Čadu. — Tvoj Mirko. 3578

Jožica!

Ne boj se ničesar! Vse sem urodel zadovoljivo. Kar je še malih diferenc, poravnava ustmeno. V to svrhu prosim, da prides jutri dopolne ob desetih na vrt restavracije »Zvezdica«. — Le Tvoj Zoran. 3574

Oglas.

Hidrotehnični oddelke v Bos. Brodu potrebuje dobrega risarja, kateri se bo nameril kot honorarni uradnik. Samo sposobne sile naj se prijavijo na »Hidrotehnični odeljak v Bos. Brodu« s priloženimi dokumenti in navedbo honorarja. H. O. Br. 92/24. — Šef hidrotehn. oddelka: dr. inž. Avram Verber s. r.

BRACA PEC DALI (SLAVONIJA)

I zimska salama

povsem zrela na skladišču

Pile in rašple (turpije)

Vsakovrstne porabljene pile in rašple strokovno in po zmerni ceni nasekava

Ivan Figar, pilarski mojster

Ljubljana, Hrenova ulica 19 3564

Velika nemška tovarna furnitur za klobuke specialni izdelki, podloge za klobuke (čepice), za slamanike in druge pridatke, išče za jugovzhodno Evropo spretnega zastopnika. Ponudbe pod »F. S. U. 126 na Rudolf Mosse, Frankfurt a. M.

Ilirska posojilnica

Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8, I. nadstr.

sprejema hranilne vloge po 8 %

Večje in stalne vloge do 12 %.

3539

Moško perilo

vsakovrstno, po znižani ceni priporoča

Tovarna perila »TRIGLA V«

G. VOJSKA & DRUG

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Strukelj.

Išče se ravnatelj za tvornico pohištva

Ponudbe s spricevali o strokovno-trgovski in tehnični izobrazbi z navedbo pogojev pod »100 Za-3270« na PUBLICITAS D. D., oglasni zavod, ZAGREB, Gunduličeva ul. 11. 3583

Tvorniški poslovodja

za mizarstvo in strugarstvo z večletno tovarniško prakso, več vsem poslom mizarске stroke, sigurn v kalkulaciji in organizaciji tvorniškega poslovanja, risanja modelov i. t. d. se išče za tako tvornico v Zagrebu. Ponudbe s spricevali z naznako pogojev naj se pošljejo pod »1000 Za-2270« na PUBLICITAS D. D., oglasni zavod, ZAGREB, Gunduličeva ul. 11.

SLAVENSKA BANKA D. D.

ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA

Delniška glavica Din 50.000.000 — in rez. preko Din 12.500.000 —

PODRUZNICE:

Beograd	Dubrovnik	Murska Sobota	Sombor
Bjelovar	Gornja Radgona	Novi Sad	Sušak
Brod n. S.	Kranj	Osijek	Vrbanja
Celje	Maribor	Sarajevo	Wien

EKSPOZITURE: Rogaška Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.

AGENCIJI: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJI: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

SLAVENSKA BANKA D. D.

ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA

Delniška glavica Din 50.000.000 — in rez. preko Din 12.500.000 —

PODRUZNICE:

Beograd	Dubrovnik	Murska Sobota	Sombor
Bjelovar	Gornja Radgona	Novi Sad	Sušak
Brod n. S.	Kranj	Osijek	Vrbanja
Celje	Maribor	Sarajevo	Wien

EKSPOZITURE: Rogaška Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.

AGENCIJI: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJI: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Naznanilo. 3486
Naznanjam cenj. damam, da bo v ponedeljek, dne 26. maja v hotelu Union od 9.—12. dopoldne in od 2.—6. popoldne razstava pariških in dunajskih modelov. Salon „Marie-Louise“ — Velebit-Sernez

Najmodernejša
damske slavnike in klobuke
priporoča najceneje
IVANKA STEGNAR
modistka, LJUBLJANA, Rimska cesta 10
Popravila točno in ceno! 2737

Objava.
Priporočam se in dajem naznanje gg. stavbenikom, hišnim posestnikom, da izvršujem marmor, mozaik, cementbeton, vsake vrste teraza dobro in solidno. Prevzemam tudi popravila.
Matija Bužan, Ljubljana 7
Spodnja Šiška, Kavčková cesta 301. 3531

Tko želi ugodno provesti svoj dopust
na obali našeg Jadrana, preporuča se osobito prvorazredni Hotel-Pension „ROKAM“ u Selcima, 2 i pol km od Crikvenice. Hotel ima veliko teraso sa krasnim vidikom u daleku okoliću na Učku itd. Vlastito moderno kupalište jedno od najboljih na Jadranu odmah pred hotelom. Izvrstna kuhinja! Cjene umjerene! Velike auto-garaže.
Najtoplije se preporuča **ALOIS BERANEK**, prije vlastnik restoracije „Kolo“ u Zagrebu. 2693
Naručbe soba i upite preporuča se rekomandirati.

Mesec maj, ljubezni raj!
Pomladne novosti za dame in gospode po konkurenčnih cenah pri
A. Sinkovec, nasl.
R. SOSS, Ljubljana, Mesni trg 19.

Zadnje novosti slavnikov
so ravno kar došle v
modnem salonu
Stuchly-Maske
LJUBLJANA — Zidovska ulica štev. 3.
Popravila se točno izvrše:
Zlatni klobuki vedno v zalogi!
Cene primerno nizke!

FAFF šivalni stroji
so med dobrimi najboljši!
15-letna garancija.
Solidne cene. Prodaja na obroke.
Dobe se pri le tordki
IGN. VOK, Ljubljana, Sedna ulica 7.
Podružnica: Novo mesto.

Pozor, avtomobilisti!
NAZNANILO.
P. n. občinstvu vijudno naznanjam, da sem otvoril na Dunajski c. 41, Ljubljana svoje lastno sedlarsko in ličarsko izvršilev. Sprejemal bodem vsa v to stroko spadajoča dela v prvorazredno izvršilev.
Ker sem se izšolal v prvih dunajskih avtomobilarskih delavnicah, jamčim smelo vsakemu avtomobilistu, da bodo dela izvršena v moji delavnici neprekosljiva v tuzemstvu.
Za obila naročila in naklonjenost občinstva se priporoča
Leopold Šušteršič, Dunajska cesta 41
sedlarska in ličarska delavnica (v hiši pri g. Petercu, nasproti Sv. Krištofa). 3538
Pozor, avtomobilisti!

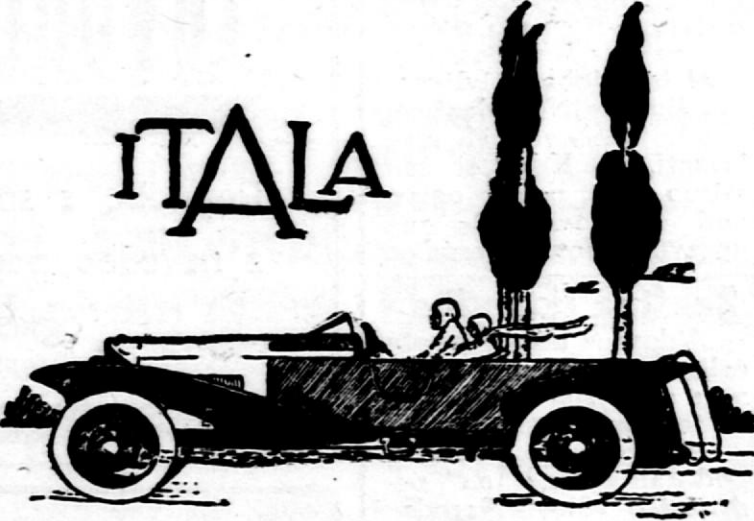
Najboljša kolesa in šivalni stroji
za redniško in obrtno rabo se odine
JOSIP PETELINCA znamke **GRITZNER**
in **Adler**
Ljubljana
ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Prva slov. zid. zadruga v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2.
Tehniško vodstvo po oblastveno avtoriziranem gradbenem inženjerju.
Projektira in izvršuje vsa v stavbeno in inženjersko stroko spadajoča dela.
Delo solidno. Cene konkurenčne.

Čvornica perila
A. RAŽEM CO
LJUBLJANA, Zabjak št. 3
se priporoča cenjenim trgovcem za nakup moškega perila v največji izbiri. Na zalogi ima vedno vse vrste moških srajc, spodnjih hlač, spalnih srajc, ovratnikov itd. itd. 2809

Važno za trgovce! Zahtevajte cenik!
GUMI za cepljenje trt

peronospora cevi, jamčeno novo blago kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.
Tovarniška zaloga!
Zdravko Kranjc, Celje.

ITALA

SVETOVNA ZNAMKA
Model 56, krasni in ceni odgovarjajoči vozovi dobavljivi takoj
Zastopstvo za kraljevino S. H. S.:
ELASTO D. O., Zagreb, Boškovičeva ulica broj 8.
Iščje se zastopniki! 3526

Centralna Banka za trgovinu, obrt i industriju d. d.
Jelačićev trg 4. ZAGREB (vlastita palača)
Dionička glavica Din 80.000.000—
Brzjav: CENTROBANKA 2694
TELEFON: Devizni odio: 3-07, 10-78, 13-33, nočna služba: 7-78. — MENJALNICA: 5-56, kućna centrala: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94 i 12-23. PODRUŽNICA: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad, Požega, Ruma, Varaždin i Vel. Trgovište. — AFFILIRANI ZAVODI u svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije. — IZRAVNE VEZE sa prvorazrednim bankama u cijeloj Europi i Americi.

Mamica
ki ljubi svojo deco
jo hrani le z
„Mama“ slatke kave

Aikadont
zobna pasta, ustna voda,
zobni prašek.
Dobi se povsod. — Glavna zaloga
drg. **A. KANG, Ljubljana.**

Lisičje kože
sprejema v črno, alaska, križasto, skunks barvanje in strojenje — PRVA JUGOSLOVENSKA BARVARJA, KRZNARSTVO IN STROJARSTVO Z ELEKTRICNIM OBRATOM. Delo se sprejema: LJUBLJANA, KRIZEVNIŠKA 7.

Parketne deščice
iz slavonskega hrasta in bukove dobavljam v vsaki množini najceneje
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22, Telef. 513

Erman & Arhar
Št. Viđ nad Ljubljano
Splošno mizarstvo, izdelovanje žaluzij, rolojev itd.
Popravila se sprejemajo
3431

Besplatan savet putnicima za Ameriku
Vreme za otvaranje nove kvote za Ameriku približuje se. Ko želi da putuje, neka se obrati na **Američko Državno Brodarstvo** koje plovi sa državnim brodovima i pod Američkom zastavom. Brze savete i objašnjenja daje
UNITED STATES LINES
(JUNAJTED STETS LAJNS)
Beograd, Palata Beogradske Zadrage; Zagreb, Mihanovičeva ulica br. 2, preko od kolodvora; Ljubljana, Dunajska cesta br. 29; Sarajevo, Aleksandrova ulica br. 32

Samo 125 Din stane par prvovrstnih moćnih čevljev v vsaki veličnosti
Kosta Vukašinović
palača Ljubljanske kreditne banke.

Perutz fotografske plošče so najboljšje!
Dobijo se v vsaki strokovni trgovini. Generalno zastopstvo za SHS
ISO WEISS, ZAGREB, PALMOTICEVA ULICA BROJ 66,
veletrgovina svakovrstnih fotografskih potrebbčin.

Auto-interesenti!
Posetite našo izložbu v Mariboru, Aleksandrova cesta 19, v kateri se nahajajo vedno razloženi naprodaj novi in stari avtomobili prve vrste. Ravno tako se tam prodajajo motorna dvokolesa, radio-aparati, pisalni stroji itd. Poučevanje v vožnji teoretično in praktično. Razvoženi, toda samo brezhlbno ohranjeni vozovi se sprejmejo v komisijonalno prodajo. 3399
Strogo skrbna, zelo solidna postrežba.
A. Stoinschegg — R. Pelikan, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

Mednarodni zavod za trgovske informacije in inkaso
CREDITREFORM
za zaščito proti škodljivem dejanju kredita — ZAGREB, Mihanovičeva ulica 2 (nasproti glavnega kolodvora).
Račun pošt. ček. št. 35.157. Tekoči račun pri Prvi hrvatski štedionici.
Prvorazredni zavod s 1108 podružnicami in nad 200.000 abonenti v tu- in inozemstvu.
Največji zavod za trgovske informacije na svetu
Skrbna organizacija v naši državi s strokovnimi dopisniki v svakem mestu, trgu in većji občini: Slovenije, Prekmurje, Hrvatske-Slavonije, Međmurje, Vojvodine, Bačke, Banata, Hercegovine, Srbije in Crnogore. Prospekti na zahtevno brezplačno. Slovenska korespondenca. 3282

POPRAVAK
svih vrsti električnih mašina, transformatora i aparata preuzima uz jamstvo prvorazredne stručne izvedbe
moderno uređjena tvornica
Jugoslavenskog SIEMENS d. d. u Zagrebu
Uredi: Draškovićeva 23, Telefon 8-84, 25-82
Naslov za pošiljke: ZAGREB - SAVA, Industrijski kolesjek.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
ustanovljena 1900
LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiši)
PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptaj, Sarajevo, Split, Trest.
Delniška glavica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—
Poštni ček. račun Ljubljana 10509
Brzjav. naslov: Banka Ljubljana
Tel. štev. 261, 413, 502, 503, 504
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela